

9-10-11-12-13-14-15

Handelingen -16-17-18-19-20-21-22

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1984-1985

Vergaderingen van januari en februari 1985

ZANDWINNING NATUURGEBIED DENDERBELLE-BROEK
AANTASTING CULTUREEL PATRIMONIUM DOOR ZURE REGEN
AFVALWATERCOLLECTOR ALBERTKANAAL
AANPASSINGEN BEGROTING 1984
UITGAVENBEGROTING 1985
SAMENSTELLING SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VOOR VLAANDEREN
VERANDERING NATUURWETENSCHAPPELIJKE GEBIEDEN IN RECREATIEGEBIEDEN
FINANCIELE SITUATIE VLAAMS WONINGFONDS
MOEILIKHEDEN MUZIEKONDERWIJS
PROBLEMATIEK STORTEN VAN AFVAL
DRINKWATERVOORZIENING VLAANDEREN
INVESTERINGSFONDS SUBSIDIERING GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUURWERKEN
OUDERBIJDRAGE KINDERKRIBBEN EN PEUTERTUINEN
RESIDENTIELE ZORG MENTAAL GEHANDICAPTEN HALLE-VILVOORDE
VERWERKING GIFTIG INDUSTRIEEL AFVAL EN SANERING HOOGHE MAEY
VERENVERWERKENDE BEDRIJVEN
FLANDERS TECHNOLOGY INTERNATIONAL 85
JAARBOEK 1983-1984 VLAAMSE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU
REGLING SCHOOLVAKANTIES 1985-1986
WERKZAAMHEDEN NEDERLANDSE TAALUNIE
AFSLUITING ELECTRICITEIT, GAS EN WATER IN STRENGE WINTERPERIODE
BEGROTINGSTABELLEN

Inhoud

Nr. 9 22 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 273

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 273

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Verslagen

Indiening, blz. 273

Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve

Indiening, blz. 274

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 274

Motie

Indiening, blz. 274

Schriftelijkevragen

Indiening, blz. 274

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 274

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 274

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de aanvraag betreffende zandwinning in het natuurgebied Denderbelle-Broek, blz. 275

Regeling van de werkzaamheden, blz. 275

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aantasting van ons cultureel patrimonium en in het bijzonder de beiaardklokken door zure regen, blz. 275

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de afvalwatercollector langs het Albertkanaal, blz. 276

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de niet-vertegenwoordiging van de gezinsorganisaties in de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie economie en werkgelegenheid)

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie huisvesting)

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie onderwijs)

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de uitbreiding van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Algemene bespreking, blz. 277

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Ge-

meenschapsminister van Financiën en Begroting, F. Vermeiren, verslaggever, G. Verhaegen, J. Van Elewyck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 297

Nr. 10

22 januari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 299

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67, 9) Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 299

Sprekers : de heren R. Maes, E. Beyssen, W. Seeuws, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, P. Peeters

Economie en werkgelegenheid, blz. 313

Sprekers : de heren P. Deprez, verslaggever, O. Van Ooteghem, M. Olivier, N. De Batselier, A. Denys, F. Geyselings, F. Debussere, J. Ansoms, J. Gabriels, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 336

Nr. 11

23 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 337

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse aangelegenheden, blz. 337

Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever, A. Denys, G. Temmerman, E. Vankeirsbilck, J. Desseyn, A. De Beul, M. Galle, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 357

Nr. 12 **23 januari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 359

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 359

Sprekers : de heren H. De Loor, verslaggever, E. Vankeirsbilck, W. Taelman, G. Temmerman, J. Desseyn, E. Desutter, J. De Seranno, P. Tant, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Artikelsgewijze bespreking, blz. 373

Sprekers : de heren J. De Seranno, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, blz. 376

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden, blz. 400

Sprekers : de heren G. Beerden, verslaggever, F. Verberckmoes, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren J. Leclercq, J. De Mol, T. Kelchtermans, F. Geyselings, E. Desutter, D. Vervaeke, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, mevrouw M. Smet, de heren J. De Seranno, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud

Regeling van de werkzaamheden, blz. 408

Nr. 13 **Donderdag 24 januari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 409

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, blz. 409

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaamse Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heer A. Coppieters, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 412

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, over de ouderbijdrage voor kinderkribben en peuterspeelplaatsen, blz. 412

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, over de uitbreiding van de residentiële zorg voor mentaal gehandicapten in Halle-Vilvoorde, blz. 413

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 414

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heren H. De Loor, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, W. Taelman, M. Olivier, O. M eyntj ens, J. Van Elewyck, T. Kelchtermans, J. De Mol, G. Temmerman

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 14 **Donderdag 24 januari 1985**
 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Motie van Orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 43 1
Spreker : de heer J. Van Elewyck

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 432

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan, blz. 437

Sprekers : de heren C. Marchand, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, H. De Loor, J. Van Elewyck, M. Olivier, G. Temmerman, J. Valkeniers, J. De Mol

Regeling van de werkzaamheden, blz. 438

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmingen, blz. 438

Spreker : de heer J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 439

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer T. Kelchtermans tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de stortproblematiek in Limburg, van de interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de verwijdering van industrieel afval in het algemeen en de gevolgen van een eventuele sluiting van de Hooge Maey in het bijzonder, van de interpellatie van mevrouw L. Detiege tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de oprichting van één centrale inrichting voor verwijdering en verwerking van giftig en gevaarlijk industrieel afval in het Vlaamse Gewest en de sanering van de industriële stortplaats Hooge Maey te Antwerpen en van de interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het afvalbeleid en de gebrekkige overheidscontrole op de stortplaatsen in het Vlaamse land

Hoofdelijke stemming, blz. 440

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de inplanting en exploitatie van verenverwerkende bedrijven in Vlaanderen

Hoofdelijke stemming, blz. 44 1

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid; blz. 442

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, mevrouw C. Smitt, de heren G. Anthuenis, L. Hancké, W. Peeters, F. Geyselings, H. Van Rompaey, J. Sleeckx, J. Caudron, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 466

Nr. 15 **5 februari 1985**
 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 467

Begrotingsstuk

Indiening, blz. 467

Ontwerpen van decreet

Indiening, blz. 467

Verslag

Indiening, blz. 467

Jaarboek

Indiening, blz. 467

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 467

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 467

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de aanwezigheid van oorlogsmateriaal op Flanders Technology International '85, blz. 468

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het door de Vlaamse Executieve goedgekeurde Jaarboek 1983-1984 van de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, blz. 468

Dringende vraag van de heer R. Declercq tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de afwezigheid van hedendaagse Vlaamse Cultuur op Flanders Technology International '85, blz. 469

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 'en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, blz. 470

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs, blz. 484

Sprekers : mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren A. Laridon, C. Moors, L. Vanhorenbeek, E. Beysen, H. Van Rompaey, J. Somers, E. Desutter, T. Kelchtermans, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 487

Nr. 16

5 februari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 489

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 489

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 489

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs (Voortzetting), blz. 489

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs

Sprekers : de heren J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, T. Kelchtermans, A. Laridon

Leefmilieu en waterbeleid, blz. 496

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder, blz. 514

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven, blz. 515

Sprekers : mevrouw G. Devos, de heren J. Somers, J. Bosmans, L. Vanvelthoven, T. Kelchtermans, mevrouw O. Lefeber, de heren G. Cardoen, M. Capoen, P. Matthys, mevrouw W. De-meester-De Meyer, de heer C. Marchand, mevrouw M. Smet, de heren D. Vervaeke, L. Vanhorenbeek, O. Meyntjens, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 529

Nr. 17

13 februari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 531

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 531

Voorstel van decreet

Intrekking, blz. 531

Verslagen

Indiening, blz. 531

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 531

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 532

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 532

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 66)

Indiening, blz. 532

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 532

Motie van orde

Wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 532

Spreker : de heer J. De Seranno

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer E. Beysen tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de regeling van de schoolvakanties voor het schooljaar 1985-1986, blz. 533

Dringende vraag van de heer J. Van Elewyck tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn beslissing niet verder aan de werkzaamheden van de Nederlandse Taalunie deel te nemen, blz. 534

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over zijn verklaring van 13 februari jongstleden in verband met de bestemming van de winst van de organisatie van Flanders Technology International '85, blz. 535

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlands beleid, blz. 535

Sprekers : de heren C. De Cooman,

verslaggever, E. Beysen, A. Steverlynck, J. Van Elewyck, P. Van Grembergen, H. Weckx, R. De Clercq, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting

Regeling van de werkzaamheden, blz. 551

Nr. 18 **19 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 553

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Bijstand aan personen, blz. 553
Sprekers : de heren E. De Groot, verslaggever, H. Van Wambeke, verslaggever, M. Vandenhove, A. Deneir, R. Declercq, A. Bourgeois, L. Hancké, W. Peeters, J. Somers, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnszorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 581

Nr. 19 **20 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 583

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming, blz. 583
Sprekers : de heren E. Desutter, verslaggever, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, P. Breyne, R. Van Steenkiste, P. Peeters

Regeling van de werkzaamheden, blz. 601

Nr. 20 **20 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 603

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming (Voortzetting), blz. 603
Sprekers : de heren C. De Clercq, W. Seeuws, R. Declercq, A. Diegenant, mevrouw L. Detiège, de heren D. Vervaet, R. Windels, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 627

Nr. 21 **21 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 629

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Mediabeleid, blz. 629
Sprekers : de heren J. Bosmans, verslaggever, I. Van Belle, C. De Clercq, J. Van Elewyck, E. Beysen, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 642

Nr. 22 **21 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 643

Interpellaties (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 643

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)
Dringende vraag van de heer G. Temmerman tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn initiatieven inzake afsluiting, wegens wanbetaling, van de nutsvoorzieningen elektriciteit, gas en water tijdens de strenge winterperiode, blz. 643

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 644

Hoofdelijke stemming, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 646

Hoofdelijke stemming, blz. 647

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 648

Hoofdelijke stemming, blz. 649

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)

— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 650

Sprekers : de heren J. Gabriels, W. Seeuws, J. Somers, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, J. Van Elewyck, G. Temmerman

Hoofdelijke stemming, blz. 673

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzit-

ter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, G. Verhaegen

Ontwerp van decreet betreffende de milieuvergunning

— 291 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Voorstel tot wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 675

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. De Beul

Regeling van de werkzaamheden, blz. 675

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 677

14e vergadering

Donderdag 24 januari 1985
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

– De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

– De vergadering wordt geopend om 10 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

C. Boeraeve-Derycke, G. Marmenout, J. Verniers ; gezondheidsredenen.

A. Deneir, A. Diegenant ; buitenslands.

J. Leclercq, F. Swaelen, J. Thys, L. Tindemans, W. Van Renterghem ; ambtsverplichtingen.

L. Vanvelthoven ; familieverplichtingen.

MOTIE VAN ORDE

Regeling van de werkzaamheden

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord in verband met de regeling van de werkzaamheden.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, voor deze namiddag waren

er twee commissievergaderingen bijeengeroepen, alle twee op hetzelfde uur, om 14.30 uur, namelijk de Commissie voor Mediabeleid en de Commissie voor Bijstand aan Personen.

Nu heeft de Voorzitter van de Commissie voor het Mediabeleid, mevrouw Demeester, telegrafisch de Commissie verdaagd tot nadere bijeenroeping. Zij heeft dat gedaan omdat er om 15 uur in de Openbare Vergadering van de Raad stemmingen zijn. Wij hebben daar alle begrip voor.

Als dat de reden is om een Commissievergadering te verdagen dan geldt dezelfde reden ook voor de tweede Commissie, Bijstand aan Personen, die op precies hetzelfde uur vergadert vanmiddag.

Mijnheer de Voorzitter, ik vraag u, om zo mogelijk in overleg met de Voorzitter van de Commissie Bijstand aan Personen, of anders gebruik makend van uw algemeen gezag ter zake, wat voor de ene Commissie geldt ook voor de andere Commissie te laten gelden.

Ofwel is de Commissievergadering niet verdaagd omdat er om 15 uur stemmingen zijn, ofwel ligt het voor de hand dat een andere Commissievergadering op hetzelfde uur beter ook zou worden verdaagd.

Nu begrijp ik dat het moeilijk, zo niet onmogelijk zou zijn een Commissie die telegrafisch werd verdaagd binnen de 30 minuten opnieuw bijeen te roepen. Ik vraag u bijgevolg of de vergadering van de Commissie Bijstand aan Personen ook niet kan worden verdaagd.

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, ik zal contact opnemen met de Voorzitter van de Commissie Bijstand aan Personen. Ik meen ten andere dat het moeilijk is dat juist die Commissie bij eenkomt op het ogenblik dat wij de bespreking aanvatten van het gezondheidsbeleid. Veel leden van die Commissie Bijstand aan Personen wensen het woord te voeren in het debat en hebben zich laten inschrijven.

Ik zal contact opnemen met de Voorzitter om hem te verzoeken de vergadering niet te laten doorgaan.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, dat stemt volledig overeen met wat ik vraag.

Licht u ons dan in over het resultaat van uw bemiddeling ?

De Voorzitter : Zeker, mijnheer Van Elewyck.

De heer J. Van Elewyck : Dank u wel.

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

– 11 (1983-1984) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

– 11-A (1984-1985) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende

Voorzitter

derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

HUISVESTING

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIE (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat. Wij behandelen verder de materie waarvoor Minister Buchmann bevoegd is, met name huisvesting.

De heer Marchand heeft het woord.

De heer C. Marchand (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, graag had ik een paar bedenkingen gemaakt naar aanleiding van de bespreking van de begroting van huisvesting.

Er is de jongste weken heel wat beroering ontstaan rond de sector van de sociale huisvesting naar aanleiding van het nieuwe huurstelsel van de sociale woningen dat van toepassing is sedert 1 januari 1985.

De laattijdige beslissing en de even laattijdige onderrichtingen hebben voor verwarring en ontredde zorgd, bij de erkende vennootschappen die net voor het jaareinde een te zware boterham te verteren kregen en, ook bij heel wat huurders die de berekening die hen wordt voorgeschoteld eenvoudigweg niet begrij-

pen. Dit is verstaanbaar omdat de aangewende formules het petje van de gewone burger te boven gaan en alleen specialisten in de berekening wegwijdsgeraken. De tegenstrijdige berichten die de wereld werden ingestuurd, hebben trouwens ook hun deel daartoe bijgedragen.

Indien ik goed ben ingelicht zouden op dit stuk nog nieuwe of aanvullende besluiten worden getroffen door de Executieve, en dienvolgens ook nog nieuwe onderrichtingen van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting aan de erkende vennootschappen op komst zijn.

Ik hoop dat het over beredeneerde voorstellen zal gaan. Ik zou willen aandringen, mijnheer de Minister, dat men eerst goed zou nadenken over de uit te dokteren formules en dit om verschillende redenen. Het is wenselijk dat er een goede verstandhouding bestaat tussen de huurders en hun erkende vennootschappen. Wat gebeurd is, en nu aan het gebeuren is, kan dit alleen bemoeilijken.

De maatregelen dienen onder andere te worden gecontroleerd wat hun efficiëntie betreft. Als men, zoals men blijkbaar nu van plan is, op de waarborgen gestort door de huurders, intrest wil gaan verrekenen, dan rijzen onmiddellijk vragen. Zal de rompslomp die hier geschapen wordt op de rug van de erkende vennootschappen, enig nuttig effect hebben ?

Indien de kosten die hiermee gepaard gaan en betaald worden door de maatschappij en uiteindelijk verhaald worden langs een huurverhoging, dan worden ze uiteindelijk door de huurder zelf betaald en is de totale bewerkings negatief.

Graag had ik dus vernomen, mijnheer de Minister, of inderdaad overwogen wordt het besluit van de Vlaamse Executieve van 7 november 1984 te wijzigen en, indien dit inderdaad het geval is, wat die wijzigingen zullen inhouden.

Het is een gekend feit dat de huisvestingssector aan de grond zit omdat de financiering door de overheid tegen de huidige intrestvoeten niet houdbaar is. Er werd beslist de institutionele beleggers in te schakelen. Deze

formule zou driemaal minder kosten aan de overheid of, anders gezegd, zou dezelfde inspanning toelaten driemaal meer te realiseren.

Ik betwijfel dit, mijnheer de Minister. Ik zal echter de vragen en opmerkingen niet herhalen die vanop deze tribune in dit verband, enkele weken geleden, werden naar voor gebracht door collega Coppieters. Wat ik vragen wil is dat men spoed zou zetten achter de uitwerking. Ik hoop ook, mijnheer de Minister dat u gelijk krijgt.

Terwijl het toch over financiën gaat, mag ik misschien de aandacht vragen van de Minister voor een paar suggesties, die, ik weet het, de financiële situatie niet kunnen redden, maar toch gerechtvaardigd zijn.

Het is een gekend feit dat sommige nieuwe woonwijken na voltooiing, dus na de voorlopige oplevering, onbewoond blijven wegens gebrek aan infrastructuurwerken. Zo is het mij bekend dat op bepaalde plaatsen : 30 woningen gedurende 2 jaar zonder bewoning bleven ; 40 woningen gedurende 1,5 jaar zonder bewoning bleven ; 30 woningen, voltooid in oktober 1982, bewoond werden in oktober 1983 ; voor 31 woningen, voltooid in september 1983, werden de wegenwerken begonnen in maart 1984 ; voor 18 woningen voltooid in november 1983, moest de infrastructuur nog beginnen in maart 1984.

Als wij aannemen dat een gemiddelde pacht per woning ongeveer 7.000 frank bedraagt, betekent dit een jaarlijks verlies van 84.000 frank per eenheid.

Als ik u zeg dat de vermelde feiten zich situeren in een beperkt deel van één provincie, dan vraag ik me af wat dit voor het hele Vlaamse land aan verloren miljoenen franken betekent.

Ik weet dat dit niet de schuld is van de Gemeenschapsminister voor de Huisvesting, maar het is meer dan jammer dat wij moeten vaststellen dat op die manier honderdduizenden franken voor de Gemeenschap verloren gaan. Mijn grote vraag is dus : „Wie draagt hiervoor de verantwoordelijkheid ?”

Statistieken zouden moeten worden

Marchand

opgemaakt om daaruit de nodige conclusies te trekken. Mij wordt gezegd dat verschillende bouwmaatschappijen hun **huurgeld** 1 à 3 maanden op privé-banken plaatsen en het pas daarna doorstorten aan de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting voor zover ik weet moet het **huurgeld** volgens de bepalingen ter zake, geregeld naar de nationale maatschappij doorgestuurd worden.

Het is niet ernstig dat bouwmaatschappijen en hun **huurgeld** ter eigen beschikking houden en het gedurende kortlopende termijnen op **privé-banken** plaatsen terwijl de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting de broodnodige fondsen duur moet ontlenen op de kapitaalmarkt.

Indien dit werkelijk een veel voorkomend feit is, meen ik dat de financiële gevolgen hiervan niet mogen onderschat worden.

Ten slotte, mijnheer de Minister, blijkt bij nazicht van de statistieken dat er een zeer groot verschil bestaat tussen de verschillende provincies inzake verkoop van woningen behorende aan de Nationale Maatschappij van de de Huisvesting, of die eraan behoord hebben.

Hierbij stel ik vast dat West-Vlaanderen toonaangevend is wat de verkoop van woningen aan huurders betreft. Ik meen dat dit een zeer goede zaak is omdat dit inderdaad een belangrijk kapitaal opnieuw in het laatje brengt, en ik vraag mij af of er geen inspanning kan worden gedaan om dit aan te moedigen.

Wanneer in dit geval de bouwmaatschappijen, die hun patrimonium verkopen, de opgebrachte kapitalen opnieuw bij voorrang zelf zouden mogen investeren in nieuwbouw of renovatie, zou dit voor hen een aanmoediging betekenen.

Tot zover wat ik meende te moeten zeggen inzake de huisvestingssector. Als slot wens ik nog een paar woorden te wijden aan de gewestelijke huisvestingscomités. De taak van de gewestelijke huisvestingscomités bestaat onder meer in het geven van adviezen en

informatie in verband met de huisvesting, behandeling van dossiers, huuroelagen, bejaardenpremies, herwaarderingspremies, sloping.

Er is een tijd geweest dat zelfs de verwervingspremies door de gewestelijke comités werden afgehandeld en zeer vlot. Ik vraag mij dan ook af waarom de onderzoeken bij voorbeeld inzake saneringen toevertrouwd werden aan Brussel.

Het is met spijt dat ik dit vaststel omdat het opnieuw mijn vrees bevestigt dat wij met onze gewestvorming in plaats van naar meer decentralisatie steevast naar centralisatie hollen.

Ik verzoek u bij de herstructurering van de huisvestingsmaatschappijen, die later aan de agenda staat, met decentralisering rekening te houden. Tot zover, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, de enkele korte opmerkingen die ik wenste naar voor te brengen. **(Aplaus bij de CVP)**

De Voorzitter : Minister Buchmann heeft het woord.

Minister J. Buchmann (op de tribune) : Als u het mij toestaat, mijnheer de Voorzitter, zal ik onmiddellijk antwoorden aan de aanwezige collega's en zal ik de collega's, die niet aanwezig zijn, mijn antwoord schriftelijk overmaken.

Allereerst ga ik in op iets waarover vrijwel iedereen het heeft gehad, namelijk het feit dat wij sterk hebben moeten inbinden in de investeringen en dat haast alle maatschappijen met moeilijkheden zitten. Er werd gewezen op de toestand in het Woningfonds, in de Landmaatschappij, maar veel minder werd gesproken over de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting niettegenstaande deze de meeste woningen beheert en volgens mij sociaal de belangrijkste rol speelt. Ik vraag mij af waarom werd gesproken ten bate van een bepaalde maatschappij en niet voor een andere.

Het investeringspakket is inderdaad drastisch verminderd. Zoals u weet, heeft de Executieve vorig jaar besloten met 15 procent in te binden. Wij hebben dit niet lineair gedaan : het

Woningfonds en de Nationale Landmaatschappij hebben meer gekregen dan wat ze bij een lineaire verdeling zouden hebben gehad. De Nationale Maatschappij voor de Huisvesting heeft minder gekregen maar wij hopen dat een en ander zal worden gecompenseerd door de institutionele beleggers.

Ik kan de leden van de Raad geruststellen. Wij zijn zo goed als klaar met het typecontract. Dat dit zo lang geduurd heeft is in hoofdzaak te wijten aan het feit dat wij zekerheid wensten te hebben wat het juridisch aspect van het contract betreft. Zeker wat de juridische kant van dat contract betreft. Wij hebben verschillende bureaus ingeschakeld om op dat punt advies te geven.

Wij zullen over een tweetal weken naar de Commissie en naar de Executieve gaan met een voorstel van typecontract dat wij dan ter plaatse zullen bespreken. Mochten er mogelijkheden zijn om wijzigingen aan te brengen dan weet u dat wij altijd bereid zijn naar positieve suggesties te luisteren en ze op te nemen in allerlei voorstellen en bij voorbeeld in dit typecontract.

De heer H. De Loor : Zal de duur van die contracten 27 jaar of langer zijn, mijnheer de Minister ?

Minister J. Buchmann : Over de duur van de contracten is nooit gesproken en wat u daaromtrent hebt gesuggereerd is nooit ter sprake geweest. Dat heb ik trouwens ook in de Commissie gezegd. Ook ik stel de vraag over welke perioden de contracten moeten gaan. De beleggers hebben daar nooit problemen over gemaakt of druk uitgeoefend.

Statistisch gezien heeft de Vlaamse Executieve, wat de investeringen betreft, zeer zwaar ingebonden. Wanneer wij de vergelijking maken halen wij 41 procent van de investeringsmogelijkheden van 1981. Dat heeft met zich gebracht dat wij naar alternatieven hebben moeten zoeken.

Ik kan ook, wat het Woningfonds betreft, waaromtrent verscheidene leden het woord hebben gevoerd, enige geruststellende woorden zeggen. Men

Buchmann

heeft met het Woningfonds een akkoord bereikt. Het Fonds gaat aan bepaalde inkomens 1 procent meer vragen. Dat verhoogt de mogelijkheden met 375 miljoen frank, als men ervan uitgaat dat een klassieke lening ongeveer anderhalf miljoen frank bedraagt, dan kan u snel de rekening maken en zien dat er tussen 200 en 250 dossiers meer kunnen worden behandeld. Zo komen wij terug op de termijnen en op hetzelfde pakket als vorig jaar. Ik meen dat wij daaromtrent een goede oplossing hebben gevonden.

Ikzelf en het Woningfonds zijn van mening dat zou moeten worden gedokterd aan een herziening van die rentetoelagen naargelang het inkomen na verloop van tijd. Wanneer wij een behoorlijke rentesubsidie geven aan personen met een laag inkomen, moeten zij, wanneer zij na tien jaar een vrij hoog inkomen genieten, niet meer worden geholpen en moeten die middelen worden gebruikt om meer behoeftigen te helpen. Daarover is iedereen akkoord. Wij zullen dit in de eerstvolgende maanden uitwerken zodat er, op termijn weliswaar, meer middelen vrij komen.

Wat de Nationale Landmaatschappij betreft is er het probleem van de keuze : hoe meer groepsbouw men realiseert, hoe minder leningen men kan verschaffen. Wanneer de Nationale Landmaatschappij een woning bouwt geeft zij normaal aan de bewoner van die woning een lening. In feite worden op dat ogenblik de middelen bijna gehalveerd. Wanneer het om een zuivere lening gaat kan men zeggen dat voor ongeveer anderhalf miljoen lening een woning kan worden verworven. In geval van groepsbouw moet er eerst worden gefinancierd en worden nadien leningen toegekend wat moeilijkheden met zich brengt.

We hebben hen ook gesuggereerd in eenzelfde richting te denken als het Woningfonds. Zoals verschillenden onder u ben ik van mening dat de rente bij de verschillende maatschappijen altijd dezelfde moet zijn voor dezelfde sociale toestand. Het kan niet zijn dat men al naar gelang zijn relaties, kennissen of weet ik veel, een goedkopere of duurdere lening kan

krijgen. Men kan niet op vier of vijf verschillende manieren aan huisvesting doen. Wij moeten naar uniformiteit streven waarbij men in dezelfde sociale toestand dezelfde voordelen geniet en waarbij na verloop van tijd een aanpassing kan gebeuren.

Nagenoeg iedereen heeft gesproken over de **huurprijs** sberekening. Wij hebben daar heel veel tijd aan besteed, ook in de Commissie. Het **kaderbesluit** kwam in de maand november voor de Executieve, maar de uitvoeringsbesluiten zijn nog niet op de agenda van de Executieve gekomen. Mij werd verweten dat het allemaal veel te traag gebeurt, en onzekerheid creëert. Ik ga daarmee akkoord, maar wij zijn geconfronteerd met het probleem dat om het even welk besluit dat aan de Executieve wordt voorgelegd eerst het advies moet krijgen van de Nationale Maatschappij van de Huisvesting. Deze Maatschappij wenst deze uitvoeringsbesluiten uiteraard grondig te bestuderen. Toen de Executieve voor het laatst in december van vorig jaar vergaderde waren voor een aantal besluiten adviezen binnen, maar voor andere niet. Om nieuwe moeilijkheden te voorkomen hebben wij dus geen enkel besluit op de agenda van de Executieve geplaatst. Wij weten dat daardoor een probleem ontstaat voor de gepensioneerden en voor alle genieurs van **vervangingsinkomens** die in 1980 en de vorige drie of vier jaar van de **abattements** genoten. Deze **abattements** die vanaf 1974 bestonden, werden in 1983 afgeschaft, voor het inkomen van het jaar 1982. Degenen die thans een overabatement hebben moeten dit gaan melden aan een erkende vennootschap, en dat is een groot probleem. Anderzijds bestaat er een probleem van percentagestijging voor de zeer kleine getallen. Inderdaad, als een inkomen van 100.000 frank stijgt met 20.000 frank, dan stijgt het met 20 procent en springt het uit de carcan bepaald op 14 procent. In het uitvoeringsbesluit dat op de agenda van de Executieve voor morgen staat, werd een bij komende formule ingeschreven. Voor diegenen die buiten de klassieke formule vallen wordt een rem ingeschreven die rekening houdt met het bruto-belastbaar inkomen van 1980 tegenover het bruto-belastbaar

inkomen van 1982.

Voor degenen die uittraden mag de stijging niet méér zijn dan de stijging van die zogenaamde breuk. Er mag dus slechts een stijging zijn van 25 procent.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, wanneer men de erkende vennootschap zou verplichten aan degenen waarover het gaat, de huurders, met aanzienlijke vertraging een tweede maal allerlei correcties toe te sturen en hen tot allerlei regularisaties te doen overgaan, is het wel degelijk zo dat daardoor het administratief werk en de administratieve last van die erkende vennootschappen enorm zullen verzwaard worden.

Minister J. Buchmann : Er zal inderdaad bij komend werkverricht moeten worden voor degenen die uit de band zijn gesprongen.

De heer J. Van Elewyck : Om die terug te vinden is toch allerlei bijkomend werk nodig ?

Minister J. Buchmann : Mijnheer Van Elewyck, ik heb uw computerlijsten gezien en die zijn voor alle maatschappijen praktisch hetzelfde. Alleen voor degenen die uit de band zijn gesprongen zou men een herberekening moeten maken.

De heer J. Van Elewyck : Dus voor 25 procent, dat is toch belangrijk ?

Minister J. Buchmann : Mijnheer Van Elewyck, dat kan niet voor 25 procent zijn en ik zal u bewijzen waarom. Enerzijds bestaat de bevolking van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting uit 48 procent gepensioneerden voor gans Vlaanderen. Anderzijds hebben die gepensioneerden slechts gedurende vijf of zes jaar **abattements** gekregen. Wanneer u hierover een kleine berekening maakt, zal u het met mij eens zijn dat 25 procent niet realistisch is.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, mag ik u aantonen hoe realistisch die 25 procent wel zijn ?

Minister J. Buchmann : Ik ken inderdaad een bepaalde maatschappij die ik niet bij naam zal noemen, die een bevolking heeft van 80 procent gepen-

Inzake gezondheidsbeleid pleitte de heer G. Anthuenis (PVV), rechts op de foto, vooral voor de extra-murale en preventieve zorg. Links : de heer E. Beysen, PVV-fractievoorzitter

sioneerden. De percentages hangen natuurlijk af van maatschappij tot maatschappij. De cijfers die ik hier citeer hebben betrekking op Vlaanderen. Een jonge maatschappij zal een jonge bevolking hebben en een oude maatschappij een oude. Dan zijn er nog specifieke gevallen. Ik heb een maatschappij bezocht die een bevolking heeft van 80 procent gepensioneerden en die heeft zeer zware financiële problemen. Dat hoeft ik u niet te zeggen. Door die abbatementen ontvangen zij veel te lage huurprijzen. Men kan de vraag stellen of de rem die wij thans inbouwen echt wel moet. Er zijn mensen die ons het verwijt maken dat wij niet sociaal zijn. Ik ken een geval van een gezin dat in 1980 een netto belastbaar inkomen van 98.000 frank ontving. Beide waren gepensioneerd en hadden een maximum abbatement van 253.000 frank. Vandaag hebben die mensen een inkomen van 825.000 frank en beklagen zich erover dat de helft van de basishuurprijs te fel stijgt.

De heer H. De Loor : Dat is natuurlijk

hetzelfde voorbeeld als dat van de doktersvrouw die gaat stempelen.

Minister J. Buchmann : Wij bouwen nu een bijkomende rem in. Het inkomen van de man, van wie ik daarnet het voorbeeld aanhaalde, is fel gestegen, maar hij zal nog niet het maximum moeten betalen.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, wij hebben nooit beweerd dat wij de bijkomende rem afwijzen. Laat daar geen misverstand over bestaan. Wij stellen alleen dat — hoewel u er erg rond heeft gepraat, toch heeft u dat niet ontkend — het administratieve werk in belangrijke mate wordt verzwaaard voor vele maatschappij en. Dat moet ten slotte door de huurders worden betaald.

Minister J. Buchmann : Er is zowel door de heer Coppieters als door de heren Taelman en Kelchtermans aangestipt dat de terugbetaling van de financiële lasten aan de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting in het nadeel zou uitvallen van het

Vlaamse Gewest. Dienaangaande is er een akkoord gesloten op het Overlegcomité waardoor wij voldoening krijgen. De verrekening zal gebeuren naargelang de betalingen, dit wil zeggen dat wij niet méér zullen betalen dan de intrest en kapitaalaflossing. De globale berekening zoals die tot nog toe gebeurde zal voortaan worden geïndividualiseerd en per Gewest en nationaal. Door die oplossing zullen wij waarschijnlijk bij komende mogelijkheden krijgen.

De heer M eyntjens heeft gevraagd of wij over voldoende middelen zullen beschikken voor de premies. Onze kredieten zijn daarvoor opgetrokken. De vraag rijst echter of het allicht niet beter is dat wij daar een tekort hebben want dat zou een bewijs zijn dat er meer bouwactiviteit is gekomen en dat er meer wordt gesaneerd. Ik vestig terloops de aandacht op het feit dat voor elke frank premie die wij geven er 4,25 frank terug naar de nationale Regering gaat.

De heer J. Valkeniers : U doet dus een goed werk.

De heer O. Meyntjens : En de nationale Regering geeft niets terug.

Minister J. Buchmann : De premiebouw hebben wij terug kunnen optrekken tot boven het niveau van 1979. Dat komt voor een groot deel de nationale Regering ten goede. Er is zeker het probleem dat in Wallonië veel minder wordt gebouwd.

De cijfers van de Nationale Confederatie van de Bouw zijn nationale gegevens. Inzake premiebouw wordt 88 procent in Vlaanderen en 12 procent in de rest van het land gerealiseerd in 1984.

De heer C. Marchand : De cijfers die ik heb aangehaald zijn voor het Vlaamse Gewest.

Minister J. Buchmann : Ik heb de door u gegeven cijfers nu niet bij me, maar daarstraks hebt u, naar ik meen, gesproken van 76.000 dossiers.

De heer C. Marchand : Ik heb de cijfers van 1980 getransponeerd naar het Vlaamse Gewest. Van dat jaar af heb ik de verhouding tussen 1984 en 1980 genomen. Voor 1976 en de drie vol-

Marchand

gende jaren heb ik geen gesplitste gegevens.

Minister J. Buchmann : Het is natuurlijk zo wat privé niet-premiebouw betreft, dat wij over geen middelen beschikken. Wij kunnen alleen maar hopen dat deze opnieuw spontaan op gang zal geraken. In dit verband heb ik mijn bedenkingen, in die zin dat ik mij afvraag of de privé-investeringsbouw via stimulering op gang kan worden getrokken zolang het rendement van een staatsfonds veel hoger is dan het rendement van de kleine investeerders — en ik denk hier aan zelfstandigen die enkele appartementjes bouwen.

De heer J. Van Elewycyk : Dit is een kwestie van vertrouwen.

Minister J. Buchmann : Ik denk dat het hoofdzakelijk een kwestie van centen is. Wanneer u, mijnheer Van Elewycyk, de keuze krijgt tussen 6 of 12 procent, weet u meestal wel wat u zult nemen.

De heer J. Van Elewycyk : De sociale beslissing, mijnheer de Minister.

Minister J. Buchmann : Dan ben ik benieuwd hoe uw beslissingen dienaangaande hebt getroffen.

Men heeft de vraag gesteld hoe het met de regionalisering van de maatschappij en staat. Wij weten inderdaad dat men in Wallonië hiermee redelijk ver is gevorderd. Wat de documenten betreft, zijn wij zo goed als klaar. In de eerstvolgende maanden zullen wij in dit verband een regeling treffen. Zoals door verscheidene sprekers werd gesuggereerd, zijn wij de mening toegedaan dat wij niet op drie manieren aan huisvesting kunnen doen, maar wel op één manier. Wij zouden een Vlaamse Huisvestingsmaatschappij moeten creëren, waarin zowel verkoop- als huursector kunnen worden ondergebracht.

De heren Coppieters en Kelchtermans hebben cijfers geciteerd en vragen gesteld zowel over de bouwpremieaanvragen als over het Woningfonds. De cijfers door de heer Coppieters geciteerd, hadden geen betrekking op de bouwpremies maar wel op

het Woningfonds. Wat de bouwpremieaanvragen betreft, is het zo dat 56 procent onder de 500.000 frank inkomen ligt ; 65 procent onder de 625.000 frank ; 77 procent onder de 750.000 frank en 95 procent onder de 1.000.000 frank.

Aan de heer Olivier kan ik zeggen dat de herschikking qua middelen praktisch niets zal opleveren aangezien het toekennen van premies stapsgewijze gaat, komt men slechts aan een zeer klein percentage met een zeer klein bedrag. Men zou kunnen zeggen dat men over 2,5 procent meer middelen zou beschikken. Dit is bijgevolg zeer weinig om veel mee te bereiken.

De heer M. Olivier : Ik heb niet gezegd dat in de bouwpremies middelen zouden zijn tot bijkomende premies ter financiering.

Minister J. Buchmann : Zoals u ziet, komen zeer weinig middelen vrij.

Wat het Woningfonds betreft, liggen de cijfers als volgt : 41,22 procent onder de 520.000 frank ; 43,23 procent tussen de 520.000 frank en de 770.000 frank ; 4,25 procent tussen de 770.000 frank en de 820.000 frank en 11 procent boven de 820.000 frank netto belastbaar inkomen.

De heer M. Olivier : U kan niet zeggen dat dergelijke gezinnen in aanmerking moeten komen voor sociale woningen.

Minister J. Buchmann : Om in aanmerking te komen bij het Woningfonds moet men een gezin hebben van 5 of 6 kinderen. Men kan dat niet lineair doortrekken. Het probleem is dat het inkomen als criterium wordt beschouwd, maar men zou een andere formule moeten kunnen vinden. Inderdaad, het inkomen zegt niet alles. Een gezin met 6 kinderen en met een inkomen van 1 miljoen frank beschikt over minder middelen dan een gezin met 1 kind of zonder kinderen en met een inkomen van 500.000 frank Het inkomencijfer is dus betrekkelijk zodat de vraag kan worden gesteld over het hanteren van het netto-belastbaar inkomen als criterium, hetgeen alles en niets zegt.

De heer M. Olivier : Er zijn 50 procent

gezinnen met 3 kinderen, die nog geen 500.000 frank belastbaar inkomen hebben en die toch ook willen bouwen. Dat is de categorie die we moeten beogen.

Minister J. Buchmann : Ter zake wil ik het debat niet opentrekken. Het belastbaar inkomen zegt veel en niets. Ik kan u daarbij een ander voorbeeld geven : iemand die aandelen KB 15 koopt en 2 kinderen ten laste heeft kan 70.000 frank van zijn belastbaar inkomen aftrekken. Alleen reeds daar kan hij in een andere categorie van inkomen vallen ; door het feit dat hij twee kinderen ten laste heeft, krijgt hij misschien een bouwpremie die 50 à 60.000 frank hoger ligt. Wij praten dan nog altijd over een netto belastbaar inkomen, wat een begrip is dat wij nog altijd hanteren, maar dat op een andere manier zou dienen te worden begrepen. Wij kunnen niets anders hanteren, omdat wij dan niet over de mogelijkheid beschikken controle uit te oefenen.

De heer M. Olivier : Ik heb suggesties gedaan.

Minister J. Buchmann : Mijnheer Temmerman, ik zal thans antwoorden op uw vraag. Deze kwestie werd in de beheerraad van de NMH in de maand november van vorig jaar goedgekeurd ; het dossier werd doorgespeeld naar de erkende vennootschappen. Er werd mij gezegd dat er uitsluitend een adviserende tussenkomst kan worden gedaan en er wordt aangeraden desgevallend de erkende vennootschappen aan te spreken, opdat zij persoonlijk een initiatief zouden nemen, dat dan opnieuw naar de NMH zal worden verzonden. Als u mij toestaat zal ik zelf dit geval ter hand nemen, want ik heb het gevoel dat hier een ping-pongspel wordt gespeeld.

De heer G. Temmerman : Het probleem is, dat de erkende maatschappij en, die voor het voorstel belangstelling hebben, niet tot uitvoering kunnen overgaan, omdat zij hiervoor niet kunnen rekenen op de financieringsvoorwaarden die voor de sociale woningbouw gelden. De Nationale Maatschappij voor de Huisvesting beveelt wel samenwerking aan, maar wil de financiering niet verzekeren.

Buchmann

Minister J. Buchmann : Ik zal dit zelf onderzoeken, zodanig dat ik u in de eerstvolgende weken een antwoord kan geven. Ik heb zopas hetzelfde antwoord gekregen, maar dan wel vanwege de erkende vennootschappen.

De heer G. Temmerman : Het loont de moeite het voorstel te onderzoeken.

Minister J. Buchmann : Ik zal dit inderdaad onderzoeken.

Om te besluiten wil ik de verslaggever van harte danken voor zijn verslag en zijn toelichtingen. Ik geef thans afspraak aan de leden van de Commissie voor de Huisvesting voor vandaag over veertien dagen ; wij zullen dan het typecontract bespreken, alsmede de resterende problemen inzake de huurbedschikkingen.

De Voorzitter : De Minister zal thans geïnterpelleerd worden over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds, meer bepaald wat de subsidiëring betreft voor 1984 en de te voorziene fondsen voor 1985.

De heer Valkeniers heeft het woord om zijn interpellatie uiteen te zetten.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, eerst en vooral wil ik onderstrepen dat deze interpellatie was ingediend voor het reces maar dat ze veertien dagen geleden niet kon doorgaan wegens ziekte. Ik was dus in extremis verplicht een verdrag te vragen.

Een groot gedeelte van wat ik hier wenste te vragen is intussen door andere collega's naar voren gebracht en werd door u ook beantwoord. Tegen mijn gewoonte in zal ik dus zeer kort zijn !

Mijnheer de Minister, als burgemeester van een gemeente met 36.000 inwoners kan ik u zeggen dat ongeveer 1/6de van onze gemeente sociale woningen of appartementen betreft. Wij worden dus dagelijks met deze problematiek geconfronteerd. Op dit ogenblik bestaat er in Vlaanderen weer een vraag naar sociale woningen,

vooral huurwoningen. In onze gemeente zijn er honderden kandidaten ingeschreven, bij de verschillende woonmaatschappij en. Wat mij de laatste weken vooral is opgevallen door de verhoging van de huurprijzen is het wankele beleid dat door sommige maatschappijen wordt gevoerd en waar u terecht kritiek heeft op uitgebracht. Wij zijn van oordeel dat verschillende van die maatschappijen geleid worden door personen die op bepaalde ogenblikken de indruk geven onvoldoende bevoegd te zijn. Meerdere maatschappijen laten veel te wensen over inzake het volgen van de sociale huurwoningen zodat de huurders menen dat zij in de steek worden gelaten niet alleen door de woonmaatschappijen maar ook door de gemeenten, vermits zij denken dat de gemeentebesturen heel wat zeggenschap hebben, daar waar u weet dat zij weinig of geen inspraak hebben in het bestuur van die maatschappijen. Ik vind dat de problematiek van de sociale huur- en koopwoningen, het toewijzen ervan en het bestuur van deze maatschappijen zou moeten worden doorgelicht daarbij vooral nieuwe verantwoordelijkheids kende leggend, omdat die maatschappijen volgens mij te gemakkelijk hun huurders en kopers aan hun lot overlaten en alle verantwoordelijkheid van zich afschudden.

Dit was een voorafgaandelijk ke opmerking omdat ik, zoals u weet, steeds een zeer actieve interesse heb gehad voor de sociale woningbouw. Minister De Wulf zal daarvan kunnen getuigen vermits deze materie indertijd onder zijn bevoegdheid viel.

Het onderwerp van vandaag betreft het Vlaams Woningfonds. Collega Meyntjens heeft daarover een zeer uitvoerig betoog gehouden. Mijnheer de Minister, er is een vermindering voor de voorziene kwadraten van 3,8 miljard frank in 1984 naar 2,8 miljard frank in 1985. Is dit cijfer definitief of bestaat er nog een mogelijkheid om het voor 1985 nog op te trekken ? Vooral dat interesseert me. (**Applaus bij de W**)

De Voorzitter : De heer Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, heeft het woord.

Minister J. Buchmann (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik veronderstel dat de kern van de vraag is te weten of er voor het Woningfonds bij komende middelen of mogelijkheden zouden zijn.

Ik heb inderdaad op die vraag van verscheidene van onze collega's geantwoord dat wij erin geslaagd zijn om 375 miljoen frank meer mogelijkheden te scheppen, uiteraard met verschuivingen. Op die wijze komen er dus 375 miljoen frank meer mogelijkheden.

Wij zijn van mening dat er nog andere mogelijkheden bestaan met name, ik heb dat ook gezegd, dat wij na verloop van 5 of 10 jaar een herberekening van de rente zouden maken in verhouding tot het inkomen. Het is niet logisch dat iemand die in 1982 een laag inkomen had, en op dat ogenblik dus van een voordelige lening kon genieten, na 10 jaar, wanneer hij een zeer hoog inkomen heeft, nog steeds van diezelfde rentetoeleage kan genieten. Er moet dan een aanpassing gebeuren. Dat voorzien wij nog dit jaar.

Wat de toewijzingen betreft inzake de erkende vennootschappen moet ik u zeggen dat er erkende vennootschappen zijn die zeer goed worden beheerd. Er zijn er echter ook minder goede en veel minder goede. Dat is zoals in elke maatschappij. Al naargelang van de verantwoordelijke gaat dat beter of minder goed.

Er is daarnet gesuggereerd geweest of er niet meer fusies zouden moeten gebeuren of bepaalde maatschappijen niet zouden moeten worden gegroepeerd. Er zal op het ogenblik van de regionalisering aan gedacht worden, uiteraard al naargelang van de grootte van bepaalde vennootschappen.

U kan zich wel voorstellen dat, mochten wij in Groot Antwerpen één erkende vennootschap hebben met 22.000 woningen, dit niet meer zou functioneren. Ik heb alle begrip voor kleinere gemeenten waar nu 2 tot 3 maatschappijen en op hetzelfde grondgebied actief zijn. Wij zullen trachten daaraan te verhelpen. Het gaat hier vaak om probleemmaatschappijen, omdat zij niet over de infrastructuur

Buchmann

beschikken een behoorlijk service te verlenen. Ik meen dat wij dat op die wijze kunnen verbeteren.

Mijnheer de Voorzitter, ik had graag nog een paar antwoorden gegeven die ik daarnet vergeten ben. Wat de leegstand betreft van bepaalde woningen die niet kunnen worden bewoond omdat de infrastructuur niet aanwezig is, kan ik zeggen dat dit is opgelost. Sinds eind 1982 krijgt men geen toelating meer om een werv te starten indien de infrastructuur niet aanwezig is. Wat u nu nog meemaakt zijn uitlopers. Tussen de beslissing en de afwerking verlopen drie jaar. U maakt dus nu nog de uitlopers mee van voor 2 à 3 jaar. Wanneer u de statistieken nagaat dan zal u kunnen vaststellen dat er op dit ogenblik een veel kleinere leegstand is dan 2 à 3 jaar geleden. Men dacht toen pas aan de infrastructuur wanneer de woningen reeds klaar waren.

De Voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Minister, dat u vergeten bent mijn vragen te beantwoorden is niet zo erg, maar dat u uw eigen beleid vergeet is wel erg. Ik had enkele beleidsanalyses gemaakt en vastgesteld dat u geen beleid hebt. Er werden enkel en alleen beleidsmiddelen besproken en geanalyseerd.

Ik heb ook enkele beleidssuggesties gedaan waarop niet werd ingegaan. Ik heb u enkele zeer specifieke vragen gesteld in verband met de nodige gegevens — indien u er zou aan denken een beleid te voeren — voor uw beleidsvoorbereiding. Hopelijk kan ik nu een antwoord krijgen.

De heer C. Marchand : Mijnheer de Minister, ook ik had een vraag gesteld waarop geen antwoord is gekomen. Deze stond in verband met de huurgelden. Ik meen te hebben gezegd dat door de verschillende maatschappijen de huurgelden die normaal moeten worden doorgestort aan de Nationale Maatschappij, op kortlopende termijnrekeningen op privé-banken worden gezet. Dat is mijns inziens niet gerechtvaardigd omdat op die manier

door de Nationale Maatschappij geld moet worden gevonden dat, in procenten uitgedrukt, heel wat kost. Mijn precieze vraag is dus of dit jaar ja dan neen gebeurt.

Minister J. Buchmann (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, eerst wens ik te antwoorden op de door de heer De Mol gestelde vragen. Ik heb zeer aandachtig naar zijn suggesties geluisterd. Ik kan er in komen dat hij in feite beweert dat de huisvesting evenveel met ruimtelijke ordening te maken heeft als de ruimtelijke ordening met de huisvesting.

Het is nu eenmaal zo dat in de wet van 1980 ingeschreven werd dat ruimtelijke ordening en huisvesting twee verschillende bevoegdheden zijn. Ik kan mij niet uitspreken over ruimtelijke ordening, deze materie behoort tot de bevoegdheid van mijn collega. U heeft suggesties gedaan om bepaalde premies te binden aan stedenbouwkundige voorschriften. Deze stedenbouwkundige voorstellen vallen onder de bevoegdheid van mijn collega Akkermans. Wij komen hier altijd op twee terreinen terecht. Daar is niet aan te ontkomen.

Inzake uw bemerking, mijnheer Marchand, dat bepaalde erkende vennootschappen de huurgelden gedurende een bepaalde periode op de bank laten staan, kan ik u hier vandaag niet antwoorden. Die gegevens moet ik opvragen, maar ik zal u graag schriftelijk een antwoord verstrekken. Indien dit juist zou blijken, dan is dit inderdaad niet volgens de regels van de kunst.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Wij onderbreken thans even het begrotingsdebat om de aangekondigde stemmingen te houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd
— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmingen

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over artikel 3, het amendement op artikel 7 en artikel 7 zelf van het ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd.

Men heeft de stemming gevraagd over artikel 3.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord voor een verklaring vóór de stemming.

De Voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord voor een verklaring voor de stemming.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, bij de stemming over artikel 3 zal ik mij onthouden. Dit geeft mij de gelegenheid om te verklaren dat ik enerzijds wel akkoord ben met het principe van de instelling van een Investeringsfonds doch anderzijds niet kan akkoord gaan met het feit dat de Vlaamse Executieve zich het recht voorbehoudt zelf de formule in te vullen.

Wij zijn van oordeel dat het aan de Vlaamse Raad toekomt te zeggen hoe de formule, met betrekking tot de verdeling van het Investeringsfonds, zal samengesteld zijn.

De Voorzitter : Aan de orde is de stemming bij zitten en opstaan over artikel 3.

De leden die artikel 3 wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Artikel 3 is aangenomen.

Voorzitter

Op artikel 7 is er een amendement voorgesteld door de Vlaamse Executieve.

Wij stemmen over dit amendement bij zitten en opstaan.

De leden die het amendement wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het amendement is aangenomen.

Wij stemmen thans bij zitten en opstaan over artikel 7.

De leden die artikel 7 wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Artikel 7 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De Voonitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

118 leden hebben ja geantwoord ;
1 lid heeft zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Baert F.
Bascour J.

Beerden G.
Belmans J.
Beysen E.
Bockstal E.
Boel H.
Bogaerts A.
Bosmans J.
Bossuyt G.
Breyne P.
Briil L.
Buchmann J.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
Cortois W.
Daems J.
d'Alcantara A.
De Baere A.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
D ebusseré F.
De Clercq C.
D eclercq R.
De Cooman C.
Decoster M.
De Groot E.
De Loor H.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Derycke E.
Desaeyere W.
Desutter E.
Detiège L. (Mevr.)
Devos G. (Mevr.)
De Wulf R.
Dhoore L.
Dillen K.
Flamant E.
Franck B.
Gabriels J.
Galle M.
Geens G.
Heughebaert M.
Horlait D.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Knuts H.
Laridon A.
Lefeber O. (Mevr.)
Lenssens J.

Marchand C.
Matthys P.
Meyntjens O.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pans L.
Pede J.
Peeters P.
Peeters R.
Peeters W.
P euskens V.
Piot F.
Poma K.
Rutten M.
Schiltz H.
Sleeckx J.
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Temmerman G.
Tobback L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Belle I.
Van Biervliet L.
Van den Bossche L.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Vandenhove M.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vandermarliere J.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Steenkiste R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Vervaet D.
Willockx F.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN heeft :

De Seranno J.

Dientengevolge neemt de Raad het

Voorzitter

ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

MOTIES tot besluit van de interpellatie van de heer T. Kelchtermans tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de stortproblematiek in Limburg, van de interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de verwijdering van industrieel afval in het algemeen en de gevolgen van een eventuele sluiting van de Hooge Maey in het bijzonder, van de interpellatie van mevrouw L. Detiège tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de oprichting van één centrale inrichting voor verwijdering en verwerking van giftig en gevaarlijk industrieel afval in het Vlaamse Gewest en de sanering van de industriële stortplaats Hooge Maey te Antwerpen en van de interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het afvalbeleid en de gebrekkige overheidscontrole op de stortplaatsen in het Vlaamse land

Hoofdelijk ke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van mevrouw Van Puymbroeck en de heren De Mol en De Baere, enerzijds, en de eenvoudige motie van de heren Verhaegen en Beysen, anderzijds, tot besluit van de interpellatie van de heer Theo Kelchtermans tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de stortproblematiek in Limburg, van de interpellatie van de heer Vanvelthoven tot Minister Lenssens, over de verwijdering van industrieel afval in het algemeen en de gevolgen van een eventuele sluiting van de Hooge Maey in het bijzonder, van de inter-

pellatie van mevrouw Detiège tot Minister Lenssens over de oprichting van één centrale inrichting voor verwijdering en verwerking van giftig en gevaarlijk industrieel afval in het Vlaamse Gewest en de sanering van de industriële stortplaats Hooge Maey te Antwerpen en van de interpellatie van de heer Geyselings tot Minister Lenssens over het afvalbeleid en de gebrekkige overheidscontrole op de stortplaatsen in het Vlaamse land.

Overeenkomstig artikel 5 1, punt 5 van het reglement stemmen wij eerst over de eenvoudige motie van de heren Verhaegen en Beysen, die voorrang heeft.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

124 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

76 leden hebben ja geantwoord ;

45 leden hebben neen geantwoord ;

3 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Bascour J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Cardoen G.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
Cortois W.
Daems J.
d'Alcantara A.
De Clercq C.
De Cooman C.
Decoster M.
De Groot E.
Deleeck H.

De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
Dhoore L.
Flamant E.
Franck B.
Geens G.
Heughebaert M.
Horlait D.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pans L.
Pede J.
Peeters R.
Piot F.
Poma K.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Belle I.
Vandekerckhove R.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vandermarliere J.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Windels R.

NEEN hebben geantwoord :

Baert F.
Boel H.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Capoen M.
Coppens E.
De Baere A.

Voonitter

De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Derycke E.
Desaeyere W.
Detiege L. (Mevr.)
Dillen K.
Gabriels J.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Lefebvre O. (Mevr.)
Matthys P.
Meyntjens O.
Peeters P.
Peeters W.
Peuskens V.
Seeuws W.
Sleecx J.
Somers J.
Temmerman G.
Tobback L.
Valkeniers J.
Van Biervliet L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Vanhorenbeek L.
Van Steenkiste R.
Vervaeke D.
Willockx F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Belmans J.
De Wulf R.
Galle M.

Dientengevolge neemt de Raad de motie aan. Conform artikel 51, punt 8 van het reglement is de met redenen omklede motie van mevrouw van Puymbroeck en de heren De Mol en De Baere bijgevolg verworpen.

Het lid dat zich heeft onthouden, wordt verzocht de reden voor zijn onthouding kenbaar te maken.

De heer J. Belmans : Ik heb afgesproken met de heer Dupré.

MOTIES tot besluit van de interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de inplanting en exploitatie van verenverwerkende bedrijven in Vlaanderen

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Baldewijns en Meyntjens, enerzijds, en de eenvoudige motie van de heren Verhaegen en Beysen, anderzijds, tot besluit van de interpellatie van de heer De Mol tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de inplanting en exploitatie van verenverwerkende bedrijven in Vlaanderen.

Overeenkomstig artikel 51, punt 5 van het reglement stemmen wij eerst over de eenvoudige motie van de heren Verhaegen en Beysen, die voorrang heeft.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :
127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
78 leden hebben ja geantwoord ;
46 leden hebben neen geantwoord ;
3 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Bascour J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Cardoen G.
Chabert J.
Claes A.

Coens D.
Cooreman E.
Coppeters A.
Cortois W.
Daems J.
d'Alcantara A.
De Clercq C.
De Cooman C.
Decoster M.
De Groot E.
Deleek H.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
Dhoore L.
Flamant E.
Frack B.
Geens G.
Heughebaert M.
Horlait D.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Moors C.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pans L.
Pede J.
Peeters R.
Piot F.
Poma K.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Belle I.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vandermarliere J.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.

Voorzitter

Vermeiren F.
Windels R.

NEEN hebben geantwoord :

Baert F.
Boel H.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Capoen M.
Coppens E.
De Baere A.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Derycke E.
Desaeyere W.
Detiège L. (Mevr.)
Dillen K.
Draulans H.
Gabriels J.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Lefebvre O. (Mevr.)
Matthys P.
Meyntjens O.
Peeters P.
Peeters W.
Peuskens V.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Tobback L.
Valkeniers J.
Van Biervliet L.
Vandekerckhove R.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Vanhorenbeek L.
Van Steenkiste R.
Vervaeke D.
Willockx F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Belmans J.
De Wulf R.
Galle M.

Dientengevolge neemt de Raad de

motie aan. Conform artikel 5 1, punt 8 van het reglement is de met redenen omklede motie van de heren Baldewijns en Meyntjens bijgevolg verworpen.

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIETIES (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

GEZONDHEIDSBELEID

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat. Wij behandelen thans de materie waarvoor Minister De Wulf bevoegd is, met name gezondheidsbeleid.

De heer De Bremaeker, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. De Bremaeker, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, de Commissie voor gezondheidsbeleid heeft op 29 november en 11 december 1984 de tot haar bevoegdheid behorende secties van het ontwerp van begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985 besproken.

In de inleidende uiteenzetting van de Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid wordt de nadruk gelegd op het feit dat ook deze begroting in het teken staat van de opgelegde soberheid.

Nadat reeds de investeringsbegroting 1984 aan beperkingen onderhevig was, werd ook de investeringsbegroting 1985 herleid tot 70 procent van de oorspronkelijke begroting 1984. In concreto betekent dit een inlevering van 660 miljoen frank, inlevering die een niet gering gevolg zal hebben op de Vlaamse ziekenhuizen.

Andere belangrijke beperkingen betreffen een inlevering van 33 procent voor het wetenschappelijk onderzoek en een vermindering van 20 procent op de werkingskosten.

In het geheel van de intramurale sector zal op basis van het goedgekeurde investeringsprogramma, slechts over een bedrag van 1,5 miljard frank kunnen worden beschikt.

In het beleid van de algemene ziekenhuizen, dat werd uitgediept in samenwerking met de Vlaamse programmeringscommissie, zal een strikte prioriteitskeuze moeten geschieden in de te nemen opties op het gebied van de infrastructuurwerken.

Inzake de realisatie van rust- en verzorgingstehuizen werden initiatieven genomen ertoe strekkend de wetgeving ter zake te wijzigen.

Voor wat betreft de universitaire bedden zullen de aan de gang zijnde bouwprogramma's verder worden afgewerkt. Inzake de psychiatrische bedden zal een evaluatie gemaakt worden van de groei van het patiëntenbestand naar de in 1976 vastgelegde programmeringscijfers enerzijds en het aantal erkende bedden anderzijds.

Ten slotte was de snelle oprichting van het „Vlaams Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medische-sociale inrichtingen” vereist met het oog op de uitvoering van de infrastructuurpolitiek.

In het geheel van de extramurale sector is het aangewezen een nog selectievere keuze te maken in de ganse

De Bremaeker

preventieve gezondheidszorg ingevolge de duidelijke budgettaire beperkingen. Dit is het geval voor wat betreft de tuberculose-problematiek, de post thuisverzorging-eerstelijnsgezondheidszorg en de sector wetenschappelijk onderzoek.

Een uitzondering op de inleveringen vormt de kankeropsporing. Ingevolge het in deze sector gepresteerde uitstekende werk konden hier verhogingen worden doorgevoerd.

Ondanks het ongewijzigd budget zullen de steeds toenemende initiatieven in het geheel van de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding verder worden gezet. Tevens zal de hervorming van de basisreglementering inzake erkenning en subsidiëring van de centra voor geestelijke gezondheidszorg misschien in 1985 kunnen worden beëindigd in samenwerking met het „Vlaams comité van advies van de centra voor geestelijke gezondheidszorg”.

In de sector van de medische sportcontrole zal verder worden geijverd voor de totstandkoming van een aangepaste sportmedische begeleiding van de sportbeoefenaars. Tevens zal met de oprichting van een Vlaamse anti-dopingscommissie worden ingegaan tegen de doping in de sport.

In het medisch schooltoezicht ten slotte werden de alternatieve experimenten uitgebreid naar de rijks-PMS-centra en ligt het in de bedoeling van de Gemeenschapsminister de hervorming van het MST in te voeren met ingang van het schooljaar 1985-1986.

Gedurende de bespreking van de beleidsnota van de Gemeenschapsminister in de Commissie werden talrijke vragen gesteld door de aanwezige commissieleden.

Deze hadden in de eerste plaats betrekking op de vermindering van telkens 20 miljoen frank op het vlak van het medisch schooltoezicht en op het vlak van het speciaal onderstandsfonds.

Speciaal ging de aandacht naar het onderwerp „Openbare psychiatrische centra” omdat een lid meende dat in

de nationale begroting het overschot van de OPC van Rekem en Geel moest dienen om de tekorten van de OPC van Bergen en Doornik te spijzen.

De Gemeenschapsminister beloofde zijn bijzondere aandacht aan dit probleem te wijden en verwees nadrukkelijk naar een overleg tussen het Kabinet Sociale Zaken en de bevoegde Gemeenschapskabinetten, met als resultaat een uitdrukkelijk akkoord rond de overgang van de OPC naar de Gemeenschappen met ingang van 1 januari 1983 en met als basisregel een overname door de Gemeenschappen zonder schulden noch lasten. De Gemeenschapsminister deelde de Commissie mede dat dit akkoord nooit geformuleerd werd op ministerieel niveau en dat het nog verder moet besproken worden in het Overlegcomité Regering-Executieven.

Andere vragen werden gesteld in verband met de evolutie van de bevolking naar de eeuwwisseling toe en over de rol van de huisartsen in het kader van het schooltoezicht. Over de eerstelijnszorg werden vragen gesteld over de toekomstige structuren. Het antwoord van de Gemeenschapsminister wijst erop dat de eerstelijnszorg zal worden georganiseerd met de hulp van huisartsen, dat ze een pluralistisch karakter zal hebben en dat er nog geen vast omlijnde structuren bestaan voor de uitvoering.

Ook de anticonceptievoorlichting werd besproken. Zij zal gekoppeld worden aan het leerplan en aan bod komen in de „Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding informatie-publicaties”.

Meerdere leden vragen zich af welke de verhouding zal worden tussen de huisartsen en de schoolartsen in het geheel van het medisch schooltoezicht en in welke onderwijsnetten er zal geëxperimenteerd worden. De Gemeenschapsminister antwoordt dat, ondanks een zekere specialiteit, de huisartsen er bij betrokken zullen worden en dat in beide onderwijsnetten zal worden geëxperimenteerd.

— **Mevrouw G. Devos, Eerste-Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Ook de zware beknotting van het investeringsprogramma in de begroting 1985 is het voorwerp van vragen en bedenkingen. Het antwoord ligt, volgens de Gemeenschapsminister, in een nog grotere selectiviteit. Tevens zullen de aan gang zijnde initiatieven prioritair worden behandeld met het oog op hun afwerking.

Ten slotte weidt de Minister nog uit over de GVO-initiatieven. Het thema „gezonde voeding” zal gevolgd worden door een campagne „riskante leefgewoonten”. Ook de GVO-informatiepakketten vinden een goede afzet en werden op een ruime basis rondgedeeld.

De nadien door de Vlaamse Executieve ingediende amendementen hebben betrekking op de artikelen 33.01.02 van de sectie 66, 12.20.02 van de sectie 67 en 33.02.02 van de sectie 66.

Bij artikel 33.01.02, rubriek „bijdrage aan de Gemeenschap in de kosten van opnemings-, behandeling- en heraanpassing van personen aangetast door sommige sociale ziekten”, wordt het oorspronkelijk bedrag van 11,5 miljoen frank vermeerderd met 15,5 miljoen frank tot 27 miljoen frank.

Bij artikel 12.20.02, rubriek „profylaxis”, wordt het oorspronkelijk krediet van 16 miljoen frank vermeerderd met 12 miljoen frank tot 28 miljoen frank.

Bij artikel 33.02.02, rubriek „overdracht naar een bijzonder Fonds opgericht met het oog op de betaling van de onderhouds- en behandelingskosten van Belgische en buitenlandse behoeftigen” wordt het oorspronkelijk krediet van 220 miljoen frank vermindert met 27,5 miljoen frank tot 192,5 miljoen frank, zodat de amendementen in plus en min elkaar opheffen.

De aldus geamendeerde begrotingskredieten werden goedgekeurd met 7 stemmen bij 1 onthouding. (**Applaus**)

De Voorzitter : Mevrouw Smitt heeft het woord.

Mevrouw C. Smitt (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, eerst wil ik twee opmerkingen maken in verband met het gevoerde beleid inzake de dien-

Smitt

sten voor geestelijke gezondheidszorg.

In uw inleidende uiteenzetting in de Commissie hebt u, mijnheer de Minister, een hervorming van de **basisreglementering** inzake erkenning en subsidiëring van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg aangekondigd in samenwerking met het Vlaams Comité van Advies voor deze sector.

De optimalisering van de bereikbaarheid, de organisatie van de **crisisinterventie** en de verbetering van de **noodzakelijke** coördinatie en samenwerking met andere bij de geestelijke gezondheidszorg betrokken voorzieningen, zijn hierbij uw hoofdobjectieven.

De vraag rijst evenwel of het verantwoord is deze diensten, die sinds hun ontstaan steeds te kampen hebben gehad met een flagrante discrepantie tussen een ruime taakstelling enerzijds en een uiterst krappe **toebedeling** van middelen anderzijds, nog met méér of ruimer omschreven opdrachten te belasten, wanneer de Vlaamse Gemeenschap niet bij machte is om hun ook de nodige financiële middelen aan te reiken om al deze taken naar behoren te kunnen vervullen.

De 330 miljoen frank, die op de begroting 1985 ingeschreven zijn voor de diensten voor geestelijke **gezondheidsvoorziening** bieden geen enkele ruimte om tegemoet te komen **aan de** gewettigde vragen vanuit deze sector met betrekking tot de verbetering van de (onrealistisch lage) **werkingstoelagen**, de noodzakelijke valorisatie van het op meerdere punten minderwaardig financieel statuut van het personeel in vergelijking met een aantal aanverwante sectoren en de even noodzakelijke verdere uitbouw en versterking van deze diensten die nog steeds sterk onderbemand zijn.

Ik wil dit hier duidelijk stellen om te voorkomen dat overtrokken verwachtingen zouden gewekt en gekoesterd worden ten opzichte van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg, die een taakverruiming enkel kunnen aanvaarden wanneer hun ook de daartoe vereiste middelen geboden worden.

Ik zou dan ook graag van u willen vernemen, mijnheer de Minister, of u in de voor een taakverruiming vereiste middelenverruiming voorziet, en zo ja, hoe u deze zult realiseren.

Zo kom ik tot mijn tweede opmerking. Bij de bespreking van de begroting in de voorbije jaren hebt u meermaals de integratie van de Nederlandstalige Brusselse diensten voor geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse Gemeenschap in het vooruitzicht gesteld. Tot op heden is daarvan echter nog niets terechtgekomen.

Volkomen in strijd met de bepalingen van de Grondwet en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, worden nog steeds alle in Brussel gevestigde diensten voor geestelijke gezondheidszorg behandeld als zouden zij bi-communautaire instellingen zijn. Dit geldt dus ook voor de zes zuiver Nederlandstalige diensten, die uitgesloten blijven uit onze Gemeenschap terwijl over hun aanhorigheid bij de Vlaamse Gemeenschap op grond van hun organisatie nochtans niet de minste twijfel kan bestaan.

Als reden om elke verantwoordelijkheid ten aanzien van de erkenning en subsidiëring van deze zes diensten te blijven afwijzen, beroept u zich op het uitblijven van het advies van de Raad van State met betrekking tot het ontwerp van besluit dat de voorwaarden bepaalt waaraan Brusselse instellingen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning door de Vlaamse Gemeenschap.

Nochtans hebt u zelf – hierin gesteund door de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad – in het bij decreet van 25 januari 1983 opgerichte Vlaams Comité van Advies voor deze sector uitdrukkelijk in een vertegenwoordiging van de Nederlandstalige Brusselse DGGZ voorzien en deze reeds officieel in functie gesteld bij besluit van 7 september 1983...

Hieruit blijkt duidelijk dat zowel de Executieve als de Raad en ook u, mijnheer de Minister, uitgaan van het bestaan in Brussel van Nederlandstalige diensten voor geestelijke gezondheidszorg, waarvan de exclusieve aan-

horigheid bij de Vlaamse Gemeenschap bij voorbaat buiten discussie staat.

Aan de rechtmatige vraag van deze diensten, die reeds jaren vruchteloos aandringen op hun integratie in de Vlaamse Gemeenschap, dient dan ook onverwijld gevolg te worden gegeven.

Er bestaan trouwens reeds precedents inzake „bevoegdheidsvername” door de Vlaamse Gemeenschap (in casu met betrekking tot de Centra voor Maatschappelijk Werk), die aantonen dat niet dient gewacht op een besluit met betrekking tot de aanhorigheidscriteria om zuiver Nederlandstalige Brusselse instellingen effectief en volwaardig op te nemen in onze Gemeenschap.

Mijn derde beschouwing is gewijd aan het medisch schooltoezicht. Sinds 1 september 1979 hebben equipés MST de mogelijkheid om alternatief of experimenteel te werken. Tijdens het schooljaar 1984-1985 wordt er experimenteel gewerkt in 63 procent van de vrije en officieel gesubsidieerde diensten MST evenals in een aantal Rijks-PMS-centra die met de uitvoering van het MST in de Rijksscholen belast zijn. Er kan dus nog nauwelijks over een „experiment” gesproken worden. Vermoedelijk zouden trouwens dit schooljaar reeds vrijwel alle gesubsidieerde diensten MST het experimenteel programma, dat duidelijk aan een behoefte beantwoordt, uitvoeren indien enkele knelpunten zouden opgelost geweest zijn. Deze moeilijkheden belemmeren trouwens ook deze diensten MST die toch reeds experimenteel werken.

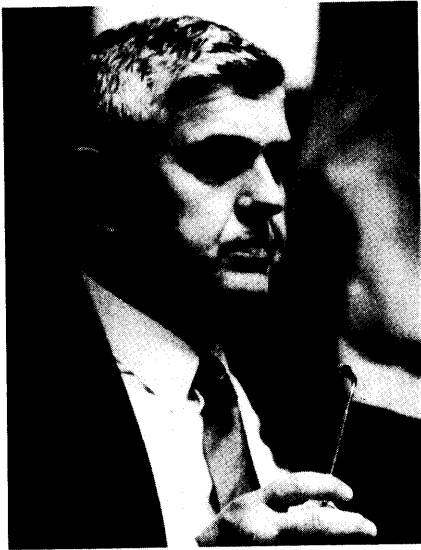
Met het oog op het bevorderen van de gezondheid van onze schoolgaande jeugd dring ik er op aan dat vanaf 1 september 1985 het vernieuwd programma MST algemeen uitgevoerd wordt op grond van een reglementering die onder andere erin voorziet dat equipés MST, ouders, school en begeleidend PMS-centrum overleg plegen en tot een akkoord komen, rekening houdend met de levensbeschouwelijke overtuiging van de ouders en met het educatief project van de school, inzake inhoud en modaliteiten tot het

Smitt

ondersteunen van GVO-programma's, adviezen inzake veiligheid, hygiëne, enzovoort door de equipes MST.

Dit overleg is een onontbeerlijke voorafgaandelijke voorwaarde niet alleen om principiële redenen maar ook om redenen van efficiëntie. Zonder receptiviteit bij de doelgroep is het effect van de tussenkomsten van de equipes MST dikwijls zeer gering.

Een ander aspect, dat ook ter sprake kwam in de Commissie, betreft de schoolarts die het vernieuwde programma zal uitvoeren. Het nieuwe programma stelt andere eisen aan de schoolarts. Ik meen dat enkel schoolhygiënist en huisartsen, die reeds experimenteel gewerkt hebben, het best gemotiveerd zijn. Bovendien vereist de nauwe betrokkenheid tussen de schoolarts en de andere leden van de educatieve gemeenschap, dat de schoolarts een minimum van tijd, bijvoorbeeld kwarttjids, aan het MST besteedt. Functioneel kan het aantal schoolartsen trouwens niet onbeperkt zijn. Schoolartsen die halftjids of vol-

Ook de begrotingssector gezondheidsbeleid staat in het teken van de opgelegde soberheid, aldus de verslaggever, de heer J. De Bremaeker (SP)

tijds werkzaam zijn in het MST kunnen echter niet aangesteld worden indien de nieuwe reglementering niet voorziet in een redelijk geldelijk statuut.

Tenslotte moet een nieuwe reglementering de thans buitengewoon ingewikkelde administratieve procedures sterk vereenvoudigen. In de toekomst moeten situaties als nu, dat de toelagen voor mei 1984 ten vroegste in maart 1985 kunnen betaald worden, voorkomen worden, ongeacht de feitelijke omstandigheden.

Ik meen dat de inhoud van het vernieuwd MST als verworven kan beschouwd worden. Ik dring er echter op aan dat overleg en akkoord binnen de plaatselijke educatieve gemeenschap, een grotere selectiviteit en beperking van het aantal schoolartsen met een aanvaardbaar geldelijk statuut en tenslotte een administratieve vereenvoudiging, in de nieuwe reglementering MST ingeschreven worden, en dat, zoals het in de bedoeling van de Minister ligt, deze nieuwe reglementering vanaf 1 september 1985 van kracht zou worden. Het is trouwens ondenkbaar dat vanaf volgend schooljaar 63 procent van de equipes MST opnieuw volgens het oude systeem MST zouden werken.

Mijnheer de Minister, ik wil nog enkele bemerkingsen maken omtrent het medisch schooltoezicht.

Op verzoek van de begrotingsministers werd een bedrag van 20 miljoen frank in mindering gebracht. Deze mindering zal mogelijk de klassieke werking van het MST niet in het gedrang brengen. Nochtans dient er over gewaakt te worden dat het mogelijk wordt de schoolarts een minimaal geldelijk statuut te waarborgen. Thans moet een voltijdse schoolarts, die geen andere activiteiten kan hebben, het stellen met een bruto-honorarium als zelfstandige van ongeveer 620.000 frank per jaar aan de huidige index. Dit is niet eerlijk. Deze situatie moet dringend veranderen.

Ook, wat de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding betreft, wil ik nog enkele woorden zeggen.

Het verheugt me te kunnen vaststel-

len dat er, wat GVO in het algemeen betreft, een inspanning gedaan werd om de vele disparate initiatieven te coördineren, onder andere via de VAD voor wat betreft alcohol en andere drugs, en door de informatiepakketten „Gezondheid, je kan er zelf iets aan doen”. Ik meen echter dat thans nog een verdere stap dient te worden gezet door deze, volgens de problematiek of doelpubliek werkende koepels, onderling te coördineren, zodat de verschillende acties beter op elkaar zouden afgestemd worden. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer G. Anthuenis (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, in de eerste plaats zou ik de verslaggever willen danken voor zijn uitstekend rapport over de commissiewerkzaamheden naar aanleiding van de bespreking van de begroting gezondheidsbeleid.

Het is ontegensprekelijk dat de begroting gezondheidsbeleid 1985 evenzeer als de totale begroting van de Vlaamse Gemeenschap getekend is door de budgettaire beperkingen die een rechtstreeks gevolg zijn van de algemene toestand van de staatsfinanciën. Dit laatste is reeds door de meeste sprekers zeer uitvoerig besproken naar aanleiding van de algemene bespreking van de begroting 1985. Wij komen erop terug, omdat, vooral in de sector gezondheidsbeleid de bespreking van het investeringsprogramma 1985 tot 70 procent van de oorspronkelijke begroting 1984, zwaar doorweegt.

Het goedgekeurde investeringsprogramma 1985 voor de totale ziekenhuissector, en dit omhelst zowel de openbare, private, universitaire als de psychiatrische ziekenhuizen, belooft voor 1985 1,540 miljard frank.

De Minister heeft in de Commissie verklaard dat dit slechts voldoende is om aan een vierde van de theoretische behoeften te beantwoorden. Deze budgettaire beperking vereist inderdaad een weloverwogen prioriteitenkeuze op het vlak van de infrastructuurwerken.

Ik denk echter, mijnheer de Minister,

Anthuenis

dat wij vooral onze aandacht en inspanningen moeten richten op het extramuraal gezondheidsbeleid in het algemeen en op het preventiebeleid in het bijzonder.

In uw beleidsnota „Een vernieuwd Vlaams gezondheidsbeleid” hebt u terecht gesteld dat een coherente gezondheidspolitiek moet uitgaan van de reële noden van de bevolking. Het is juist dat men in het verleden in Vlaanderen, zoals dit trouwens het geval was in alle andere geïndustrialiseerde landen, vooral oog had voor specialistische en intramurale geneeskunde, waarbij men vooral het curatieve aspect van de geneeskunde benadrukte.

Thans heerst er een algemeen besef dat deze curatieve voorzieningen op zichzelf onvoldoende, of beter ontorekend zijn.

Curatieve voorzieningen moeten aangevuld worden door andere voorzieningen die zich vooral op het vlak van de preventie en de voorlichting situeren. Wij staan volledig achter de uitgangsidee dat er meer aandacht moet gaan naar het positief bevorderen en beveiligen van de gezondheid, waarbij ook de nadruk wordt gelegd op de eigen inbreng van de burger die verantwoordelijkheid moet kunnen opnemen voor zichzelf en zijn omgeving. Dit vereist een brede uitbouw van de gezondheidsvoorlichting en opvoeding in een ruime opgevatte preventie.

In de beleidsnota van de Minister wordt een zeer interessante visie gegeven over deze preventie die enerzijds moet worden georganiseerd, rekening houdend met de bestaande en gekende ziekte- en sterftepatronen en anderzijds met de riskante leefgewoonten van onze tijd. Het spreekt vanzelf dat hierbij speciale aandacht moet worden geschonken aan risicogroepen en kansarmen.

Hieruit blijkt ook dat een preventief gezondheidsbeleid meer moet inhouden dan enkel secundaire preventie, zoals opsporing, en dat de primaire preventie, dit is het voorkomingsbeleid, meer en meer aan belang moet

winnen.

Enkele maatschappelijke verschijnselen verontrusten ons ten eerste omdat wij weten dat zij schadelijk tot zeer schadelijk zijn voor de gezondheid.

Daarom verheugt het ons dat er voor 1985 een nieuw multimediaal project zal worden opgezet met de BRT over het thema riskante leefgewoonten. Wij moeten de mensen confronteren met de gevaren die zij meestal onbewust lopen, hun bewust maken van het feit dat een aantal onschuldig lijkende leefgewoonten uiteindelijk niet zo onschuldig blijken.

Enkele voorbeelden spreken voor zichzelf :

— de bijna epidemische stijging van het alcoholverbruik in Europa in het algemeen, en in ons land in het bijzonder, dat boven het Europese gemiddelde ligt ;

— het roken met alle gekende gevolgen van longkankers, hart- en vaatziekten, niet alleen voor de roker zelf, maar ook voor de nabije niet-rokers ;

— het steeds toenemend overdreven gebruik en misbruik van geneesmiddelen ;

— de slechte voedingsgewoonten hebben ook een zeer belangrijke weerslag op de menselijke gezondheid ;

— de stijging van het druggebruik is onrustwekkend, vooral in de categorie van de jonge en zeer jonge leeftijdsgroep en.

Dit alles, mevrouw de Voorzitter, collega's, om het enorme belang aan te tonen dat het medisch schooltoezicht heeft. De evaluatie van het experimenteel programma inzake medisch schooltoezicht 1983-1984 kan zeer positief genoemd worden en toont aan dat er inzake gezondheidsvoorlichting en gezondheidsopvoeding nog heel wat taken en mogelijkheden zijn weggelegd.

Bij dit medisch schooltoezicht wordt de nadruk gelegd op de preventieve taak, die onder meer in samenwerking met de PMS-centra en de schoolgemeenschappen gericht zijn op de tota-

le gezondheid van de scholier, op de relatie leerling-schoolmilieu en op de riskante leefgewoonten.

Het uiteindelijke doel is onze schoolgaande jeugd een gezondere levensstijl aan te leren die zij meedragen voor hun hele leven.

Het verheugt ons dan ook, mijnheer de Minister, dat voor 1985 er in een uitbreiding wordt voorzien inzake medisch schooltoezicht waarvan wij zeer veel verwachten.

Een laatste punt, mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, waar ik uw aandacht wil voor vragen, is de sector van de medische sportcontrole waarvan de Minister in Commissie verklaarde dat in 1985 zal verder gewerkt worden aan de uitbouw van een aangepast medische begeleiding van de sportbeoefening.

Wij zijn voorstander van de in het vooruitzicht gestelde oprichting van een Vlaamse anti-dopingscommissie die heel wat werk voor de boeg heeft. Deze anti-dopingscommissie mag niet alleen tot taak hebben „anti” te zijn, maar zij moet onze sportbeoefenaars bewust maken dat er alternatieven zijn, dat er andere mogelijkheden zijn en ik wil hierbij verwijzen naar de wetenschappelijke begeleidende en uitgewerkte trainingsschema's en methoden waaraan door het Kabinet Poma heel wat steun en aandacht wordt geschonken.

Eens te meer is dat laatste een zaak van voorlichting en sensibilisering, maar ik ben ervan overtuigd, mijnheer de Minister, dat de inspanningen die nu worden opgebracht op termijn zeer vruchtbaar zullen blijken. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, een paar weken geleden heb ik, bij de bespreking van de begroting van Volksgezondheid op nationaal vlak, uw collega, Minister Dehaene, voorgehouden dat het mij als een lacune voorkomt eigenlijk nooit direct gesproken wordt over de volksgezondheid zelf. Er is

Hancké

slechts sprake van de subsidiëring van organisaties en verenigingen allerhande en het Parlement krijgt, noch in de uiteenzetting van de Minister, noch in de documenten, een overzicht van de vorderingen die op het vlak van de bestrijding van ziekten en andere aandoeningen worden geboekt, evenmin als van de vooruitgang die op het stuk van de gezondheidsindicatoren kan worden opgetekend.

Minister Dehaene, wellicht in zijn wiek geschoten, heeft mij geantwoord dat, als hij zich daar moest mee bezighouden, er voor de Gemeenschapsminister niets meer overbleef.

Vandaar dat ik u de overweging overmaak of in de toekomst niet een deel van de begroting van Volksgezondheid zou moeten besteed worden aan het belichten van wat reëel ten voordele van de gezondheidszorg wordt bereikt. Ik zou mijn betoog overigens uitsluitend daaraan willen wijden.

Mijnheer de Minister, reeds meerdere malen heb ik de gelegenheid gehad te zeggen dat wij op het stuk van de gezondheidsindicatoren in internationaal verband een middelmatig tot slecht figuur slaan. Wat West-Europa betreft, stel ik vast dat wij voor de meeste gezondheidsindicatoren ergens zweven tussen de 10de en de 20ste plaats. Voor darmkanker bij voorbeeld komen wij, op één na, op de slechtste plaats. Betreffende de kindersterfte zitten we eveneens op een zeer laag peil.

De verschillen die wij op internationaal vlak vaststellen, vinden wij ook binnen de nationale grenzen terug. Er is reeds een verschil in de cijfers van de gezondheidsindicatoren voor de streek van de Westhoek, van Aarlen of van Hasselt.

Die verschillen vinden wij echter nog veel meer terug in de sociale klassen. Graag wil ik daarom aandacht vragen voor de sociale ongelijkheid in ziekte en dood die ook in onze samenleving daadwerkelijk blijkt te bestaan en die in alle documenten inzake de gezondheidszorg veel te weinig aan bod komt.

In België is dit grotendeels dank zij de

inspanningen van de diensten voor sociale geneeskunde van de universiteiten aanzienlijk veranderd. Hier zou ik in het bijzonder de naam van professor Vuylsteke van de RUG willen noemen die op dat vlak een groot aantal studies heeft verricht.

Mijnheer de Minister, ik wil er ook op wijzen dat wij vorig jaar in Antwerpen een studiedag aan dat thema hebben gewijd en ik heb u, evenals aan de nationale Minister, een map overhandigd met de besluiten daarvan. Ten behoeve van de leden van deze Raad wil ik toch even bondig de harde gegevens betreffende deze sociale ongelijkheid opsommen. Een negental indicatoren heb ik op papier gezet en ik denk daarmee op een erg stringente wijze te kunnen aantonen hoe groot de verschillen tussen de verschillende sociale klassen blijven.

Een eerste indicator is het beroep op de gezondheidszorg. Hiervoor moeten wij vooral steunen op studies die in 1972 in Groot-Brittannië werden uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de laagste klasse in vergelijking met de hoogste klasse slechts voor 40 procent op de voorzieningen beroep doet. Dit is twee en een half maal minder.

Een tweede indicator betreft de kindersterfte: tussen de hoogste en de laagste klasse stelt men een verhouding vast van 2,5 tot 2,7. De hoogste klasse — ik citeer het cijfer van Engelang in 1972 — geeft 18 per duizend en de laagste klasse 42 per duizend.

Eenzelfde onderzoek in Frankrijk tien jaar daarvoor gaf haast dezelfde verhouding van 16,1 per duizend en 40,6 per duizend. Voor België worden dezelfde verhoudingen teruggevonden als men mag steunen op de briljante studie die mevrouw Stroobant-Masuy als doctoraatsthesis heeft voorgebracht aan de UCL twee jaar geleden. Zij heeft inzake de determinanten over de kindersterfte nieuwe inzichten geleverd. Voor de jaren 1975-1976, heeft zij een staal van 10 procent van het aantal geboorten genomen. Het gaat om 24.000 geboorten (2 x 120.000 = 240.000 — één tiende daarvan is 24.000). Zij is tot het besluit gekomen dat ook bij ons de kindersterfte in de hoogste klasse en in de laagste klasse een verhouding weerspiegelt

van twee en een half maal meer. Ik kom straks nog terug op een aantal conclusies uit het werk van mevrouw Stroobant-Masuy.

De derde factor is de levensverwachting. In Frankrijk heeft Desplanques, een autoriteit op dat terrein, in 1971 een zeer recent onderzoek gepubliceerd. Hij is daarbij tot de vaststelling gekomen dat personen uit de hoogste klasse op die leeftijd nog een levensduurverwachting hebben van 41 jaar. Zij mogen dus hopen te leven tot 76 jaar, terwijl dat voor de laagste klasse, de ongeschoolde arbeiders, niet hoger ligt dan 32 jaar. Zij mogen hopen te leven tot 67 en een half jaar. Dit is een verschil van ruim 8 jaar levensverwachting tussen de hoogste en de laagste klasse.

In 1980 werd dit onderzoek overgedaan. Desplanques heeft zich dan de vraag gesteld wat het sterfterisico is van iemand van 35 jaar om voor zijn veertigste te sterven. Hij is tot de onthutsende vaststelling gekomen dat het voor professoren die tot de hoogste klasse behoren, ligt op 7 procent. Een professor van 35 jaar oud heeft dus 7 procent kans te sterven vóór zijn zestigste levensjaar. Voor een ongeschoolde arbeider bedraagt de kans echter 25 procent en voor de werklozen — sommige leden zal dat erg interesseren — is dat 47 procent. Een werkloze van 35 jaar heeft een vooruitzicht van 1 op 2 dat hij de leeftijd van 60 jaar niet haalt!

De heer J. Sleecx: Als ik u goed begrijp loopt haast de helft van de werklozen van 35, jaar het risico te overlijden voor 60 jaar. Zijn dat recente gegevens of gegevens uit het verleden? Vroeger waren heel wat mensen werkloos die eigenlijk ook al sukkelden met hun gezondheid.

De heer L. Hancké: De studie van professor Desplanques heeft betrekking op de periode 1975-1980. De verwerking van het cijfermateriaal is gebeurd in de jaren 1981-1982-1983 en werd vorig jaar gepubliceerd in het tijdschrift „Problèmes Economiques”, een Frans tijdschrift. De heer Desplanques heeft een groep werklozen, 800.000 eenheden groot in 1975, gedurende 5 jaar gevolgd en is aan de hand van een aantal statistische me-

Hancké

thodes tot de conclusie gekomen, die ik daarnet heb uiteengezet. Mijnheer Sleecx, het is bekend dat tussen werkloosheid en morbiditeit een sterke correlatie bestaat. Werklozen lijden inderdaad vaak aan hypertensie, bloeddrukstoornissen, enzovoort, verschijnselen die vrijwel onmiddellijk verdwijnen vanaf het ogenblik dat zij opnieuw aan het werk zijn. In de studie van Desplanques is ook statistisch aangetoond, dat eenzelfde verband bestaat wat werkloosheid en mortaliteit betreft.

De heer J. Sleecx : 47 procent is wel een hoog percentage.

De heer L. Hancké : Inderdaad, dit wil zeggen dat 1 werkloze op 2, werkloos blijvende, niet de leeftijd van 60 jaar zou halen.

Ik kom nu tot mijn vierde indicator : de psychiatrie.

In Nederland werd een onderzoek verricht in 1979 waarbij men op grond van de variabele inkomens vastgesteld heeft dat de algemene psychiatrische klachten dubbel zoveel voorkomen in de klasse van degenen die minder dan 1.000 gulden per maand inkomen hadden, ten aanzien van degenen die beschikken over meer dan 1.300 gulden per maand.

Vijfde indicator : de chronische **a-specifieke** respiratoire aandoeningen (CARA) in België veroorzaken meer dan 3.000 doden per jaar. Uit onderzoekingen in Engeland is gebleken dat de mortaliteit veroorzaakt door „CARA” zesmaal hoger ligt in de laagste klasse dan in de hoogste klasse.

Zesde indicator : kanker. De laatste jaren is men algemeen tot het inzicht gekomen dat kanker voor ongeveer 80 procent wordt veroorzaakt door externe factoren, die verband houden met leefmilieu, luchtpollutie, arbeidsmiddelen, contact met uitlaatgassen, synthetische stoffen, enzovoort, en enigszins — maar in aanzienlijk mindere mate — met levensstijlfactoren en ook met interne factoren. Het is evident dat de laagste klassen een groter risico lopen aan deze externe kankerwekkende factoren te worden bloot-

gesteld. Inderdaad, vele studies tonen een zeer stringent verband aan tussen kankeraandoeningen enerzijds en de sociale klasse anderzijds.

Zevende indicator : het aantal zelfdodingen of zelfmoorden in ons land, enorm stijgend als gevolg van de sociaal-economische toestand. Men stelt ongeveer 2.200 zelfdodingen per jaar vast met een tienvoud aan zelfmoordpogingen, dus 22 à 25.000 zelfmoordpogingen per jaar. Op dit ogenblik heeft een Leuvense vorser, de heer Moens, een studie ondernomen die dit fenomeen bestudeert. Hij heeft ook een aantal regionale verschillen in kaart gebracht ; hieruit blijkt dat vooral Wallonië leverancier is van de zelfmoorden, voornamelijk de as Luik-Hoei-Borgworm. Tevens maakt hij op dit ogenblik een analyse van de sociale verschillen. Hij komt tot de conclusie dat de sociaal-economische factoren als doorslaggevend element moeten worden beschouwd als verklaring van de toenemende zelfmoordratio in ons land.

— De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

Een achtste indicator is de toxicomanie, de verslaving, drugs en alcoholisme. Dat schijnt één van de weinige indicatoren te zijn waar het verband met de sociale klasse minder speelt. Er zijn er een paar andere, die ik volledigheidshalve zal vernoemen, onder meer diabetes, wat erfelijk bepaald schijnt te zijn, zoals trouwens ook de coronaire aandoeningen, waar de correlatie met de sociale klasse minder stringent is ; dit geldt evenzeer voor de toxicomanieën. Dat zal ook verband houden met het feit dat men over een bepaald inkomen moet beschikken om zich aan toxicomanie, onder meer drugs, te kunnen begeven.

Er is zeker een bepaalde selectie die vanuit het milieu opereert. Het is evident dat, vanaf het ogenblik dat de gewoonte zich installeert, dit tot criminele of semi-criminele handelingen leidt. Het is hoe dan ook evident dat dit duidelijk veel meer bij de lage sociale klasse dan bij de hogere sociale klasse aanwezig is ; er is echter geen duidelijke correlatie tussen de lagere klasse en de toxicomanie.

Een laatste voorbeeld van gezondheidsindicator : de arbeidsongevallen, de term maakt het op zichzelf reeds duidelijk. In 1979 waren er 250.000 arbeidsongevallen, waarbij arbeiders betrokken waren en waarvan er 12.000 een blijvende arbeidsongeschiktheid tot gevolg hadden, terwijl datzelfde jaar slechts 33.000 bedienden in een arbeidsongeval betrokken waren. Dat is een verhouding van 85 procent voor de arbeiders en 50 procent voor de bedienden.

Ik geef u deze cijfers als illustratie van een schrijnende ongelijkheid voor ziekte en dood.

Daarbij vraag ik de aandacht van de Raad voor het volgende : als wij spreken over gezondheidsindicatoren en ze uitdrukken onder de vorm van een percentage of cijfers, mag men niet vergeten dat het een gemiddelde is en dat daarachter een brede sociale waaier schuilgaat, waarbij het verschil tussen de hogere en de lagere sociale klasse uitgesproken groot blijft.

Mijnheer de Minister, er is de laatste jaren een duidelijke verschuiving in de preventie vast te stellen naar de onderzoeken gericht op risicogroepen. Zowel in de regeringsverklaring van de nationale Regering als in de verklaring van de Executieve, wordt de noodzaak onderstreept over te gaan van algemene bevolkingsonderzoeken naar de onderzoeken gericht op risicogroepen. Dat is een prachtige idee, die helaas voornamelijk ingegeven is door budgettaire overwegingen maar waarbij wellicht ook blijkt dat, wanneer men die gedachte ernstig opvat, hier de gierigheid de wijsheid heeft bedrogen.

Mijnheer de Minister, men kan vanzelfsprekend de preventieve actie niet toespitsen op risicogroepen, tenzij men weet wat risicogroepen voor een bepaalde indicator zijn ; dat is een voorafgaande voorwaarde. Men kan morgen bijvoorbeeld geen preventieve kankeractie ondernemen, gericht op risicogroepen, als men niet precies weet wat deze risicogroepen zijn.

Hoe kan men dat weten. Dat veronderstelt twee dingen, waarbij ik mij steun op de studie van mevrouw Stroobant-Masuy inzake kindersterfte

Hancké

en me aansluit bij de conclusie die mij algemeen lijkt te zijn. Mevrouw Masuy heeft bij de kindersterfte een studie gemaakt gesteund ten eerste op de burgerlijke standgegevens — huwelijk, niet-huwelijk, leeftijd enzovoort — en ten tweede op de fysiologische gegevens, met name de leeftijd van de moeder, prenuptiale bevalling of een bevalling tijdens het huwelijk, het aantal kinderen, de gemelliteit en de gezondheid van de moeder ;

— ten derde, op een ontleding naar de sociale factoren van opleiding, inkomen en beroep van de vader.

Zij kwam daarbij tot de conclusie dat voor individuele gevallen de fysiologische factor zeer belangrijk is. Dat ligt voor de hand. Sociale ongelijkheid sluit niet uit dat een moeder met een zwakke gezondheid in de hoogste klasse, een zwak kind ter wereld kan brengen. Maar mevrouw Masuy gaat, er daarentegen van uit dat, als men de gehele groep of bevolking beschouwt, het evident is dat de sociale factoren bepalend en doorslaggevend zijn, dermate dat wanneer alle negatieve factoren van de samenleving op een bepaald bevolkingsgedeelte worden toegespitst, er dan met 100 procent zekerheid kan worden gezegd dat in die bevolkingsgroep, als risicogroep, ook de slechtste cijfers voor bepaalde indicatoren worden teruggevonden.

Er is dus een registratie moeten worden op het getouw gezet om de risicogroepen te bepalen, registratie die grotendeels rekening houdt met de sociale determinanten van deze groepen.

Mijnheer de Minister, op welke wijze kan een dergelijke registratie gebeuren ? Ik suggereer u dat voor de mortaliteit, waaromtrent er een wettelijk verplichte aangifte bestaat, aan de twee luiken, enerzijds het luik waarop burgerlijke standgegevens worden verzameld en, anderzijds, het medisch luik dat toegevoegd wordt om het medisch- of beroepsgeheim te vrijwaren, eventueel een derde luik zou worden toegevoegd met gegevens over beroep, opleiding en inkomen. Dat zou u toelaten de sociale diversificatie in de indicatoren te ontdekken

maar dit is natuurlijk slechts mogelijk waar er een wettelijke aangifte bestaat. Ik pleit er evenwel niet voor om die wettelijke aangifte te veralgemenen. Het heeft volgens mij geen zin. Wij moeten niet naar een exhaustieve registratie gaan.

Inzake de andere procedures zou ik veeleer pleiten voor een formule van periodieke enquêtes zoals dat in het buitenland, ondermeer Engeland, Nederland en vooral Frankrijk op vrij grote schaal gebeurt, zodat men daar een veel beter inzicht heeft in de sociale verhoudingen tussen ziekte en dood dan in ons land, waar die registratie spijtig genoeg echt onvolledig en ontoereikend is. Mijnheer de Minister, die registratie dient werkelijk te gebeuren, maar hoe denkt u haar tot stand te brengen ? Op welke wijze denkt u de risicogroepen in het raam van de preventieve acties te kunnen opsporen ?

Nog een laatste punt, mijnheer de Minister. Precies omdat die risicogroepen in laatste instantie bepaald worden door sociale factoren en hoofdzakelijk tot gevolg hebben dat juist die groepen in de samenleving worden getroffen die een aantal negatieve factoren verzamelen inzake opleiding, arbeid, huisvesting, leefmilieu en dergelijke meer, meen ik dat een goed preventief beleid hier aangewezen is. Ik ben er mij wel van bewust dat dit niet uitsluitend onder uw bevoegdheid ressorteert. Het gaat in feite om een globale strategie die ondermeer zou moeten steunen op een „positieve” discriminatie ten voordele van de laagste klassen en van de risicogroepen, een globale strategie die de inzet moet zijn van de ganse bewindsploeg.

Dat houdt ook in dat een goede preventie, op de wijze zoals ik ze probeer te definiëren, tot doel heeft de sociale verschillen te milderen en op een maatschappijvisie steunt die enigszins in de richting gaat van de wenselijkheid dat grotere gelijkheid, in elk geval op geval op gezondheidsvlak, tot stand zou worden gebracht. Dat is een uitgangspunt waarover de consensus in het bewind zou moeten worden bereikt.

Mijnheer de Minister, ik kom ten slot-

te aan een laatste opmerking die bij een van mijn eerste opmerkingen aansluit. Wij hebben, internationaal bekeken, enorme slechte gezondheidsindicatoren. Wil men daar iets aan doen, en ervoor zorgen om het wat volks te zeggen, dat wij in staat zijn om onder de mensen te komen, dan is het evident dat de grootste winst op korte termijn zal kunnen worden geboekt door de inspanningen toe te spitsen op de risicogroepen, met name de laagste klassen. Het spreekt voor zichzelf dat de hoogste klassen cijfers behalen die dicht liggen bij wat de wetenschap op dit ogenblik vermag. Dat is niet het geval voor de laagste klassen. Daar kan men met een geordend en geëigend ingrijpen nog bijzonder veel doen.

Ik geef u deze bedenkingen en bedenkingen in de hoop dat ze u enigszins van nut zouden kunnen zijn in de uitwerking van een daadwerkelijk preventief beleid waartoe, zoals ik weet, u bereid bent. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, een begroting is in eerste instantie een beleidsinstrument. Ik hoor hier zeer graag de bedenkingen van collega Hancké waarbij ik mij voortdurend heb afgevraagd tot wat een studie in die zin zou leiden indien men, onmiddellijk correlerend met de uitslag van die studie, geen beleidsmatige beslissingen kan treffen bij gebrek aan middelen. Als beleidsinstrument is de begroting van de Vlaamse Regering en meer speciaal ook uw begroting van gezondheidsbeleid wel degelijk zeer illustratief voor de minimale schijn-autonomie die door de wetten van augustus 1980 aan de Gemeenschappen spaarzaam en bij mondjesmaat werd toebedeeld.

En dat geldt ook voor het gezondheidsbeleid, mijnheer de Minister, dat u met schaarse middelen in een minimale begroting probeert te voeren.

U hebt daar trouwens reeds herhaaldelijk zelf op gewezen. Aan de grondslag ligt vooral een onduidelijke be-

W. Peeters

voegdheidsverkaveling tussen centrale en deelregeringen. Daarvan is u zich bewust. Ook de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de heer Geens, is zich daar blijkbaar ten volle bewust van geworden. Hij heeft ter zake trouwens een speciale adviescommissie opgericht om klaarheid te scheppen in het stelsel van de persoonsgebonden materies. Wat betreft de bevoegdheidsverdeling op het vlak van gezondheidszorg blijft deze bovendien duidelijk geïnspireerd door een totaal verkeerd uitgangspunt. Zowel de financieringsmechanismen voor de curatieve gezondheidszorg als de basiswetgeving zijn unitair gebleven, terwijl de toepassing van de nationaal bepaalde basisnormen grotendeels gemeenschapsmaterie geworden is.

Concreet betekent dit dat de Gemeenschappen instaan voor de uitvoering van een beleid dat op nationaal vlak is uitgewerkt, en dat vaak met andere bedoelingen en prioriteiten en dat bijgevolg strijdig is met de gerechtvaardigde wens van de Gemeenschappen om een beleid te voeren dat inspeelt op de specifieke noden van de eigen Gemeenschap.

De zogenaamde staatshervorming van 1980 loopt duidelijk mank, en dat wordt steeds duidelijker, ingevolge een fundamentele inwendige tegenstelling waarop wij vanuit onze partij bij de behandeling van de staatshervorming in augustus 1980 herhaaldelijk hebben gewezen, met name de fundamentele contradictie tussen enerzijds de ingebouwde autonomie of de zelfstandigheidsgedachte en anderzijds de ongelukkige bevoegdheidsoverlapping, de collisie van bevoegdheden zoals dit in de wetteksten is ingeschreven.

Gewesten en Gemeenschappen werden door de bijzondere wet van 1980 bedacht met eigen wetgevende en uitvoerende organen, een Executieve en een eigen Parlement, met beslissingsmacht maar ook met eigen exclusieve bevoegdheden, verruimd van de culturele aangelegenheden tot de persoonsgebonden en gewestelijke aangelegenheden.

Gemeenschappen en Gewesten kre-

gen hierbij elk aangelegenheden toegewezen, die voorheen nationaal werden behandeld, maar waarvoor zij voortaan de volle verantwoordelijkheid en bevoegdheid zouden dragen.

Gemeenschappen, Gewesten en het Rijk zijn hierbij nevensgeschikte instellingen binnen éénzelfde staatsverband, van ondergeschiktheid, van enige hiërarchie is geen sprake: de zelfstandigheidsgedachte dus.

Het is klaar dat, eenmaal gekozen voor een dergelijk stelsel van nevensgeschiktheid van organen én van normen, het aangewezen is, wil het apparaat niet knarsen, nauwkeurig te weten welke de respectieve domeinen zijn waarvoor elkeen bevoegd is en welke de grenzen zijn waarbinnen elk zijn autonome bevoegdheid kan uitoefenen. En hier knelt het schoentje.

Wie er de teksten van de wet op de Staatshervorming van 1980 op naleest stoot op verscheidene plaatsen op onduidelijke situaties.

De amendementen van de Volksunie, die hier poogden verduidelijking te brengen, werden stelselmatig afgewezen. Na het verwerpen van al die amendementen bleven de onduidelijkheden bestaan. Ter zake zijn de artikelen 5 en 6 kenschetsend.

Hier komen wij tot de materie inzake het gezondheidsbeleid.

De grondwetgever van 1980 had in artikel 59bis de bijzondere wetgever opgedragen het begrip „persoonsgebonden” en „gewestelijke” aangelegenheden in te vullen. Het had bijgevolg volstaan, om het bij de persoonsgebonden aangelegenheden te houden, dat de bijzondere wetgever „gezondheidsbeleid” had aangemerkt als persoonsgebonden en dus ressorterend onder de exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschappen. Dat zou duidelijk zijn geweest. Maar zo is het niet gegaan.

Vooreerst werden binnen „gezondheidsbeleid” slechts die sectoren als persoonsgebonden gekwalificeerd die verder in de wet zijn opgesomd. Het gezondheidsbeleid werd dus niet in zijn geheel, maar slechts gedeeltelijk, overgedragen naar de Gemeenschap-

pen. Het gaat met name alleen om het beleid betreffende de zorgenverstrekking in en buiten de verplegingsinstellingen, de gezondheidsopvoeding en de activiteiten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg.

Deze opsomming is niet exemplatief maar beperkend en bijgevolg zijn alle aangelegenheden die met gezondheidsbeleid te maken hebben, maar die niet in de voormelde opsomming passen, geen persoonsgebonden aangelegenheden en dus evenmin Gemeenschaps-, maar nationale bevoegdheid.

Een eerste vaststelling is dus dat er geen homogene beleidssectoren overgedragen werden. Bovendien zijn de opgesomde bevoegdheden voor velerlei interpretaties vatbaar. Wat verstaat men bijvoorbeeld onder „preventie”? Waar ligt juist de grens met de curatieve sector?

Er werd dus veeleer beleidsversnipperend te werk gegaan.

Vervolgens, alsof dit nog niet volstond, werden binnen de overgedragen aangelegenheden subsectoren gereserveerd voor de nationale overheid en dat is van groot belang. Deze „nationale uitzonderingen” op de principiële overheveling van aangelegenheden naar Gemeenschappen en Gewesten nemen dikwijls exuberante vormen aan. Zo merkt artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 „Het beleid betreffende de zorgenverstrekking in en buiten de verplegingsinstellingen” als persoonsgebonden aan, maar voegt er in één adem aan toe, die door hun omvang en intrinsieke waarde het persoonsgebonden karakter van die zorgenverstrekking erg afzwakken. De organieke wetgeving, de financiering van de exploitatie, de ziekte- en invaliditeitsverzekering, de basisregelen betreffende de programmering, en de financiering van de infrastructuur, met inbegrip van de zware medische apparatuur, de nationale erkenningsnormen voor zover zij een weerslag hebben op de financiering zijn allemaal aangelegenheden die, bij wijze van uitzondering, nationaal blijven. Deze „nationale uitzonderingen” op het beleid zijn van die aard dat het werkelijk beleid toch nog in nationale handen is

W. Peeters

gebleven – hoe paradoxaal dit ook moge klinken – en dat de Gemeenschappen in een uitvoerdersrol zijn gedrongen.

Dit leidt tot een tweede vaststelling, namelijk dat er binnen de principieel overgedragen aangelegenheden grote happen nationaal gehouden zijn wat vanuit het oogpunt van beleidsefficiëntie vanzelfsprekend evenmin een gunstige situatie is.

Daaraan kunnen wij meteen een derde vaststelling vastknopen. De wetten van de staatshervorming zijn op het gebied van nauwkeurige omschrijving en afbakening van **bevoegdheidsdomeinen** – om het zacht uit te drukken – zeker geen monument van doorzichtigheid en precisie. U bent er trouwens herhaaldelijk zelf mee geconfronteerd.

Ook het recent opgerichte **Arbitragehof** zal hieraan weinig of niet kunnen verhelpen. Immers, tal van vaagheden, onduidelijkheden en verwarde situaties in de bevoegdheidsopdeling zijn het gevolg van politieke compromissen tussen overtuigde en minder overtuigde voor- en tegenstanders van een al dan niet verregaande staatshervorming, het gevolg kortom van een onvermogen van de politieke wereld en van een gebrek aan reële visie op de finaliteit van de staatshervorming. Verwachten dat het Arbitragehof, de rechterlijke macht dus, zich in de plaats zou stellen van de wetgevende macht, is niet alleen een afwentelen van de politieke verantwoordelijkheid maar bovendien verlangen van dat Hof dat het zou slagen op een terrein waar de politiciers hebben gefaald.

Een tweede probleem in de staatshervorming, nauw met het eerste probleem van de bevoegdheden verbonden, is het probleem van de financiële middelen, zoals trouwens overduidelijk blijkt uit de analyse die we straks zullen geven betreffende uw **deelbegroting** en betreffende de begroting in zijn geheel en zoals trouwens ook zeer duidelijk blijkt uit de recente conclusies die Voorzitter Geens blijkbaar zelf heeft gemaakt.

Naast de onzinnige verkaveling van

de bevoegdheden is er immers ook het niet gelijktijdig of zelfs het niet overhevelen van de middelen die aan deze bevoegdheden inherent verbonden zijn. Illustratief dienaangaande is de touwtrekkerij rond de recente **opsplitsing van het RSRMV**. Het ressorteert niet rechtstreeks onder uw bevoegdheid maar we nemen dit voorbeeld omdat het zo recent en illustratief is. De individuele prestaties zullen ten laste vallen van de nationale Minister van Sociale Voorzorg, de functionele revalidatie wordt het domein van Gemeenschapsminister Steyaert maar voor de financiering ervan blijft zij volledig afhankelijk van de autonome, unilaterale beslissing van de goodwill van dezelfde nationale Minister.

Dat werd met zoveel woorden bevestigd door Minister Dehaene tijdens zijn uiteenzetting dienaangaande bij de bespreking vorige week in de Senaat van de begroting van Sociale Zaken. Ik zal Minister Steyaert, bij de bespreking van haar begroting, hierop ook attent maken. Gewesten en Gemeenschappen die niet rechtstreeks over eigen middelen kunnen beschikken maar afhankelijk zijn van het nationaal gezag, kunnen nauwelijks zelfstandig worden genoemd.

Hierbij dient ook aangestipt te worden dat het een vergissing was de zaak van de financiële middelen te regelen bij gewone wet en dat is niet onbelangrijk. Wie het touwtrekken rond de successierechten enigszins heeft gevolgd, kan alleen vaststellen dat bepaalde politieke compromissen, de inkomstenzekerheid en de bestedingsbevoegdheid van Gewesten en Gemeenschappen deerlijk hebben aangetast. De successierechten werden immers uit de lijst gelicht van aan de Gewesten en Gemeenschappen toegewezen belastingristorno's om ze naar een bijzonder nationaal fonds op de nationale begroting van Economische Zaken over te dragen tot dekking van de lasten uit het verleden in de nationale sectoren. Dit gebeurde door een gewone wijziging van de gewone wet op de staatshervorming.

Dit was niet mogelijk geweest indien ook deze even essentiële aangelegenheid van de financiële middelen met een bijzondere meerderheid geregeld

was geweest. Hoe dan ook, ook op dit stuk moet klaarheid komen : de inkomstenzekerheid voor Gewesten en Gemeenschappen moet een niet te verbrijzelen pijler zijn van de staatshervorming.

Wij kunnen tot nog toe echter alleen maar vaststellen dat wij nog zeer ver verwijderd zijn van de tegen 1985 vooropgestelde nivellering dotaties – **ristorno3** in de financiering van de Gemeenschaps- en Gewestbegrotingen.

Het pleidooi van onze Vlaamse Eerste-Minister voor een eigen financiering rechtstreeks via de personenbelasting komt wel wat laat. Maar beter laat dan nooit. Hopelijk blijft het opnieuw niet louter bij verklaringen en handelt de Vlaamse Regering consequent met het regelrechte pleidooi van haar Voorzitter, gisteren nog in „Actueel” gehouden, voor wat meer Vlaamse agressiviteit en arrogantie.

In de staatshervorming zit dus iets fundamenteels fout dat zich reflecteert in uw begroting. Nevengeschiktheid, evenwaardigheid, autonomie dulden noch onduidelijke bevoegdheidssituaties noch inkomstenonzekerheid.

Dat reflecteert zich inderdaad zeer duidelijk in uw deelbegroting, mijnheer de Minister. De helft ervan gaat immers naar vastleggingskredieten en -machtigingen, dus 1,5 miljard frank investeringsmassa waarmee u bovendien nauwelijks voor 1/4 aan de aanvragen in de sector ziekenhuisbouw en uitrusting zult kunnen voldoen.

De helft van uw budget gaat er dus al aan om nationaal genormeerde investeringen, bovendien nog binnen een zeer beperkte manoeuvreerruimte en volgens zeer strikte prioriteiten, te programmeren en uit te voeren. De besparingen die hiervan het gevolg zijn komen tenslotte de centrale begroting ten goede en niet de begroting van de Minister die er nochtans, volgens nationaal opgelegde normen en criteria, moet voor instaan. Dat is een budgettaire abortus die wij hier herhaaldelijk aan de kaak hebben gesteld. Het is een weinig motiverend werk voor het besteden van middelen vanuit een Gemeenschap, om het

W. Peeters

even dewelke.

In de preventieve sector moet u daarentegen 40 miljoen frank inleveren, respectievelijk 20 miljoen frank in het MST en het Speciaal Onderstandsfonds. Van een eigen Vlaams gezondheidsbeleid kan in de gegeven omstandigheden geen sprake zijn.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, waarom deze omstandige kritiek op de Staatshervorming van 1980, die veeleer de naam staatsmisvorming verdient, bij de behandeling van deze Vlaamse begroting ?

Omdat reeds bij het opstellen van deze begroting duidelijk bleek, dat de dubbele anomalie, inzake bevoegdheden en inzake middelen, die inherent is aan de slechte staatshervorming van 1980 zelf, aan de basis ligt van het discredit dat een zogenaamde Vlaamse Regering en een zogenaamd Vlaams Parlement in de loop van hun driejarig bestaan, hebben opgebouwd. Een discredit bij de Vlaamse bevolking met als gevolg dat de neo-unitaire krachten hiervan gretig gebruik maken, om de pas verworven schijnautonomie zelf verantwoordelijk te stellen voor de beperkingen die haar op nagenoeg willekeurige wijze door de centrale Regering worden opgedrongen.

Ik neem als voorbeeld opnieuw de recente zogenaamde „communautarisering” van het Rijksfonds voor de Sociale Reclassering van Minder-Validen. De Gemeenschapsminister krijgt op een nagenoeg arbitraire wijze een stukje bevoegdheid inzake functionele revalidatie van de minder-validen toegewezen, echter zonder de correlerende middelen, waarvoor ze nog op de even arbitraire wellwillendheid van de centrale Minister moet wachten.

Is het dan te verwonderen dat de minder-validen het vanzelfsprekend liever bij een nationaal fonds hadden gehouden. Zij zijn er zich niet van bewust dat ook hier een nationale Minister potverteerd heeft tot er niets meer te federaliseren viel behalve een inhoudsloze schijnbevoegdheid zonder middelen.

Wij hebben daar destijds trouwens op deze tribune en in de Senaat terdege voor gewaarschuwd. Wie het met de staatshervorming enigszins goed meent, moet hierin de grote gevaren van een slechte staatshervorming onderkennen, namelijk het discredit waartoe het systeem van de wetten van 1980 inherent heeft geleid.

Inzake gezondheidsbeleid, mijnheer de Minister, dringt zich, uw begroting in de hand, dezelfde pijnlijke conclusie op. Bij het begin van het parlementair jaar werd hier in de Vlaamse Raad een debat ten gronde gehouden over het algemeen beleid van de Executieve. De Vlaamse Regering werd er, en dat niet alleen door de oppositie, van beschuldigd dat zij zich onvoldoende verzet tegen de uitholling van de deelstaat en van de regionale bevoegdheden. Het debat is niet gestrand in detailkritiek maar heeft doorgedruwd naar de omstandigheden waarin de zogenaamde „autonome” Vlaamse Gemeenschap functioneert, naar de zwakheden en naar de mogelijke verbeteringen.

Op dat punt zijn alle partijen zeer dicht tot elkaar kunnen naderen. De discussie is niet uitgedraaid op een discussie tussen Raad en Vlaamse Regering. Zij heeft integendeel aangetoond dat beide instellingen dezelfde tegenspeler hebben - de centrale overheid - en dat hun beider onvrede wortelt in dezelfde frustratie : de Vlaamse Gemeenschap beschikt over veel te weinig geldmiddelen om het verworven zelfbestuur te kunnen waarmaken, met andere woorden om een eigen Vlaams beleid te voeren.

Bij de start van zijn bewindsploeg heeft de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de heer Geens, een tikkeltje overmoedig gezegd : „Wat wij zelf kunnen doen, doen wij beter”. Wij zijn daarvan ook overtuigd. Sindsdien is gebleken dat de Vlamingen de kans niet krijgen - of onvoldoende grijpen - om vanuit een Vlaamse visie over de werkelijk belangrijke dingen te beslissen. Een van die belangrijke dingen is toch een eigen Vlaams gezondheidsbeleid.

Mijnheer de Minister, de grote lijnen van een dergelijk aan de eigen Vlaamse behoeften beantwoordend gezond-

heidsbeleid liggen vervat in het boeiende document Jota Gezondheidsbeleid”, dat wij in commissie hebben besproken en eenparig hebben goedgekeurd. De hefbomen voor een dergelijk beleid zijn binnen uw deelbegroting echter nauwelijks voorhanden, zodat u uw begroting, uw beleidsnota, zelf terugbrengt tot louter vrome intenties en niet-operationeel „wishful-thinking”.

Ik citeer alleen maar enkele van uw intenties uit uw inleidende nota bij deze begroting : „De intramurale sector en de investeringsprogramma's. Ingevolge het terugbrengen van de voorziene middelen met zestig procent van de kredieten met betrekking tot 1984, kan aan ongeveer één vierde van de theoretische behoeften beantwoord worden. Kostprijs : de helft van uw hele begroting of 1,540 miljard frank. Algemene ziekenhuizen : de gegeven omstandigheden vereisen een strikte prioriteitenkeuze in de te nemen opties op het stuk van de infrastructuurwerken. Een verbetering van de situatie op het vlak van de rust- en verzorgingstehuizen verloopt trager dan verwacht.

De extramurale sector. In de ganse preventieve gezondheidszorg dringt zich, door de duidelijke budgettaire beperkingen, een nog meer selectieve keuze op. Zoals reeds vroeger medegedeeld, wordt in het tuberculosepreventiebeleid de structuur en dus ook daaraan gekoppeld het budget van jaar tot jaar aangepast aan de bestaande behoeften. Het doel is op enkele jaren tijd het absolute minimum, maar dan ook het noodzakelijke over te houden om de tuberculoseproblematiek aan te kunnen. Wie profiteert opnieuw van deze beperking, het nationaal RIZIV-budget.

In de post thuisverzorging-eerstelijnsgezondheidszorg zal gepoogd worden met de bestaande toegewezen middelen initiatieven te stimuleren. Ik heb zeer goed collega Hancké begrepen waar hij het had over het beleid dat zou moeten worden gevoerd. Hoe kan men tot een dergelijke benadering komen indien niet de mogelijkheden bestaan voor een teamfinanciering, vanuit een begroting voor thuisgezondheidszorg van 13 miljoen frank, één

W. Peeters

derde van wat men heeft besteed om de Mont Louis te recupereren. Voor de patiënt wordt het nochtans een belangrijk probleem, de kosten van thuisverzorging liggen zeer hoog. Daartegenover staat dat de hospitalisatie acht maal duurder is voor de Gemeenschap.

Ik citeer nog steeds uw inleidende nota bij de begroting. In de sector wetenschappelijk onderzoek zal worden getracht verder noodzakelijk beleidsvoorbereidend studiewerk te laten uitvoeren. Mag ik u vragen, mijnheer de Minister, of u binnen het budget van 25 miljoen frank gedacht hebt aan het milieuonderzoek? Deze onderzoeken kosten meestal vele miljoenen franken. Ik denk bijvoorbeeld aan de analyses inzake zware metalen, de medico-sociale milieurapporteringen. Worden die voldoende voorzien binnen de begroting van 25,6 miljoen frank, die trouwens werd verminderd van 30,1 miljoen frank tot 25,6 miljoen frank?

Ik citeer opnieuw: „Inzake gezondheidsvoorlichting – onderwijsinitiatieven zal gepoogd worden”. Inderdaad, mijnheer de Minister, met 9 miljoen frank zal het meestal bij een te waarden poging blijven, maar de efficiëntie van een poging die door een dergelijk magere begroting is geschraagd, wordt uiteraard in vraag gesteld. Nochtans zijn wij het, in het kader van uw beleidsnota, volledig eens met de verstandige wijze waarop u deze middelen tot nog toe hebt gebruikt.

„Wat de medische sportcontrole betreft” – ik citeer opnieuw – „zal verder worden gewerkt”.

Betreffende het medisch schooltoezicht – en mevrouw Smitt heeft het hier reeds gesteld – is het krediet verminderd met 20 miljoen frank. Ik citeer „Het is mijn bedoeling om binnen het toegemeten krediet, met ingang van het schooljaar 1985-1986, de hervorming in het medisch schooltoezicht in te voeren”. Ik kom daar nog meer uitvoerig op terug bij de behandeling van uw beleidsnota. Inderdaad, ik zou u willen waarschuwen in het waardevolle werk, waarmee men thans bezig is, betreffende de her-

structurering van het medisch schooltoezicht, oog te hebben voor een essentiële, preventieve, integrale benadering van de gezondheid van de schoolbevolking.

Inzake een dergelijk medisch schooltoezicht moet ook rekening worden gehouden met de belangrijke rol, de niet weg te denken rol, de centrale rol, die de goed gemotiveerde huisarts moet kunnen blijven spelen. Het is immers hij die, ook wat de schoolbevolking betreft, het best op de hoogte is van de sociale omstandigheden, van hereditaire factoren. Hij is met de hele familie en het hele gezin dagelijks bezig. Het zou een spijtige verwringing van het doel van het medisch schooltoezicht zijn mocht de huisarts niet een centrale functie kunnen blijven spelen in die gezondheidszorg, de zorg voor de gezondheidszorg, dus dat het gevoel van algeheel fysisch, psychisch en sociaal welzijn waarvoor hij het best geplaatst is.

Mijnheer de Minister, bij het citeren van uw document bij deze deelbegroting, waarin vele vrome intenties staan waarachter wij ons tenvolle scharen, rijzen bij ons toch, ingevolge uw budgettaire mogelijkheden, veel kritische bemerkingen en vragen. Van deze vrome intenties is uw begroting inderdaad de financiële weerslag, maar evenzeer van uw ontstellend gebrek aan bevoegdheden en middelen waardoor ieder efficiënt gezondheidsbeleid a priori onmogelijk wordt. Ook de zin van uw begroting, als beleidsdocument bij uitstek, staat of valt met het besluit zoals u dat zelf hebt geformuleerd in de slotbedenking van uw beleidsnota. Ik citeer de laatste paragraaf: „Hoewel de bijzondere wet in beginsel het gehele gezondheidsbeleid toewijst aan de Gemeenschap en de uitvoering haar is opgedragen, bleven drie belangrijke hefbomen, de organieke wetgeving, de financiering en de basisnormen, in handen van de nationale overheid. Deze ontleding is weinig efficiënt omdat beide partijen autonome bevoegdheden bezitten die ze zonder elkaar niet kunnen uitoefenen. Deze belangrijke rem op het voeren van een doelmatig gezondheidsbeleid kan enkel worden opgeheven door het toewijzen van homogene be-

voegdheidspakketten”. Mijnheer de Minister, ik wens er nog aan toe te voegen: „En door het toekennen van eigen middelen”. Zolang dit niet het geval is, heeft een begroting als beleidsdocument eigenlijk weinig of geen zin. **(Applaus bij vele leden)**

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, een optimale gezondheid is onbetwistbaar het meest begeerde goed, maar tevens de meest bedreigde materie in deze samenleving.

Hoe belangrijk gezondheid voor de mens wel is, wordt pas duidelijk bij de jaarwende waar iedereen iedereen met een gul hart veel gezondheid toewenst. Uiteraard zullen deze welgemeende wensen niets aan een bepaald ziektebeeld veranderen noch ellende voorkomen. Het is en blijft nog steeds een harde realiteit: voorkoming, verbetering en genezing kunnen slechts verkregen worden wanneer ieder van ons, met inbegrip van de bevoegde overheid, daaraan effectief ook wat doet. De ervaring leert echter dat iedereen een prima gezondheid wenst maar dat weinigen echt de moed, de kracht en de wil kunnen opbrengen om dit benijdenswaardig „geluk” te verwerven.

Ik geef graag toe dat het vandaag de dag vrij moeilijk is „neen” te zeggen aan de vele oogverblindende en hartroerende verleidingen die als het ware op elke hoek van de straat de verbruikers uitdagen.

Een schijnwelvaart, opgeschroefd door barnum-reclame, ondergraaft de volksgezondheid steeds verder en steeds meer. Denken we hierbij maar aan onze voeding, de belangrijkste primaire behoefte die de basis vormt voor vitaliteit en gezondheid. Die is veelal niet meer de levensbevorderende materie maar vaak slechts buikvulsel.

Ondanks al de verfijnde tafelrijkdom lijdt de doorsneemans honger en heeft hij een chronisch tekort aan levensnoodzakelijke stoffen. Deskundigen beweren, en blijven volhouden,

Geyselings

dat ontkracht en met chemische stoffen behandeld voedsel mens en dier ziek maakt en dat een zieke leefgemeenschap op haar beurt weer een geschikte voedingsbodem vormt waarin talrijke ziekelijke **maatschappij-uitwassen** tot ontwikkeling kunnen komen, zoals egoïsme, hatelijkheid, gebrek aan werklust, drugverslaving en andere negatieve eigenschappen.

Deze onrustwekkende voedsel- en levenskwaliteitsverloedering ondermijnen als een sluipend gif onze kwetsbare samenleving. Oppervlakkigheid, onverdraagzaamheid, afgunst en brutaliteit nemen toe. We sukkelen steeds meer in een onrustwekkende levenssituatie waarin het verschijnsel groeit waarin mensen nog slechts mensen gedogen en wat gezegd en gedaan wordt vaak schijn is en slechts betekenisvol voor bepaalde belangengroepen.

Eigendommen worden niet meer gerespecteerd, gezondheid wordt te grabbel gegooid, wanbeleid en corruptie worden in verhoogde mate vastgesteld.

Bij velen zit de wrok zeer hoog. De drang naar promotie, geld en macht wordt in dit modern oerwoud van tegenstellingen steeds meer en steeds duidelijker merkbaar.

De mens – de koning van de schepping – die over ontzaglijke middelen en enorme kennis beschikt en van onze leefgemeenschap een aards paradijs zou kunnen maken heeft er uiteindelijk een misnoegde, en laat mij maar zeggen brutale compositie van gemaakt : een leefsituatie waarin velen bang worden en deze angst of spanning nauwelijks nog kunnen dragen. De heersende ontevredenheid, het opdoemend geweld, de vele moderne ziekten en andere decadente verschijnselen kunnen nooit de bedoeling van dit leven zijn geweest.

Ik herhaal het : wat heeft de mens, en zijn techniek, in onze samenleving gebracht ? Ik zal het u zeggen : een hoop lichamelijke en geestelijke ellende, één voortwaggelende vuilnisbelt waarop afgunst, nijd en gulzigheid welig tieren.

Wetten noch decreten, richtlijnen noch verordeningen blijken bij **machtee** om deze verziekte toestand om te buigen tot een voor iedereen aanvaardde levenssfeer.

De chaos is groot en alleen een grondige mentaliteitswijziging, doorgevoerd in alle lagen van de bevolking, kan een verandering ten goede brengen. Een totale omwenteling is slechts mogelijk wanneer meer respect wordt opgebracht voor een volwaardige voeding en een natuurgerichte levenswijze, het begin van een geordend en vredig bestaan. Ik besef voldoende, mijnheer de Minister, dat wat ik **vanop** deze tribune aanklaag, dan wel met vuur verdedig, misschien niet door iedereen wordt begrepen, noch wordt aanvaard. Ik neem hen dat niet kwalijk. Voor hen is blijkbaar de tijd van bezinning en rijpheid nog niet aangebroken. Een ernstige ziekte doet in vele gevallen meer loskomen dan een litanie van vermaningen en van aanbevelingen.

Ik geef toe dat de technische vooruitgang ook voor welvaart heeft gezorgd. Diezelfde materiële toevloed is echter ook verantwoordelijk voor de recente luchtverontreiniging, de bezoedeling van de bodem en van de grond- en oppervlaktewateren en ligt ook aan de basis van een reeks **beschavingsziekten** waarvan hart- en vaatziekten en vooral kanker het meest worden gevreesd. Op het ogenblik lijdt één op vier Belgen aan kanker en één op vijf zal eraan sterven. 80 procent van alle kankergevallen wordt veroorzaakt door milieufactoren. De medische vooruitgang en de ter beschikking staande farmaceutische hulpmiddelen zijn duidelijk niet bij machte om de vele ernstige ziekteverschijnselen in te dijken. In deze zogenoemde welvaartsstaat grijpen een groot aantal lichamelijke en geestelijke zieken naar het laatste wanhoopsmiddel om zich uit deze wereld van ellende en verdriet te rukken : zelfmoord.

Onze leefgemeenschap is een kunstmatige troep geworden waar **schijnbehoeften** primeren en decadente toestanden bestreden worden met symptomatische middelen. Aldus kan het rad van verderf het systeem draaiende houden.

Het is onbegrijpelijk dat men in deze tijd, waar zoveel verwarring en ziekte heersen, er niet in slaagt om de oorzaken te elimineren. Men blijft dweilen met de kraan open. Nu en dan wordt inderdaad ook positief werk geleverd doch vaak blijft het bij goede voornemens, ronkende verklaringen en het installeren van werkgroepen waarbij niet zelden de eigen publiciteit een laagje vernis wordt gegeven. Hoe kan anders de huidige ziekelijke toestand in vele geledingen van onze leefgemeenschap worden verklaard ? Hoe kan anders de huidige achteruitgang van de kwaliteit van onze voeding en van ons leefmilieu, kortom van de kwaliteit van alle leven, worden verklaard ?

Een goede gezondheid – dit is zich wel gevoelen met een doorstroming van vitaliteit en levensvreugde – wordt voor velen een ongrijpbare rijkdom. Na lang zoeken, na lang leven tussen hoop en vrees, na veel lijden hebben een groot aantal ongelukkigen zich bij hun ziekelijke situatie neergelegd. Ze doen wat de dokters zo vaak zeggen : ze leren ermee leven. Ze hebben nog slechts één wens, namelijk dat hun ziekelijke toestand draagbaar mag blijven tot aan het einde van hun dagen.

Mijnheer de Minister, in vorige debatten heb ik meer dan eens onderstreept dat het Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu het belangrijkste is van alle Ministeries.

U hebt de bevoegdheid over en is verantwoordelijk voor het **gezondheidsbeleid** in het Vlaamse land waaronder twee belangrijke deelgebieden vallen, namelijk de preventieve gezondheidszorg en de gezondheidsopvoeding- en voorlichting.

Een preventief beleid blijft een belangrijke opdracht, vooral om de verdere aftakeling van de mens en zijn leefmilieu tegen te gaan. Met deze bevoegdheden moet het u mogelijk zijn een aantal sociaal en maatschappelijk bedreigde elementen werkelijk te lijf te gaan.

Het lijkt me erg positief dat, om tot meer gunstige resultaten te komen, een beroep wordt gedaan op werkgroepen en voorlichtingsmiddelen.

Geyselings

Maar het is even belangrijk- om niet te zeggen nog belangrijker — terzelfder tijd maatregelen te treffen die de bevestiging zijn van uw preventief gericht gezondheidsbeleid. Uw Kabinet doet alleszins moedige pogingen om in deze overdreven consumptiemaatschappij de volksgezondheid te verbeteren. Toch kan in dit verband nog meer en beter werk worden geleverd.

Ik denk aan zoveel ziekteveroorzakende elementen, maar vooral aan de gevaren die aan het roken van tabak worden toegeschreven. Er wordt niet meer betwist dat bij tabakroken de kansen op hart- en vaatziekten, chronische bronchitis en longkanker in belangrijke mate verhogen. Deze feiten worden door u trouwens bevestigd.

Als dat door medici en andere wetenschapslui herhaaldelijk wordt meegedeeld en vermits deze feiten u bekend zijn, waarom verbiedt u dan het roken van tabak niet in openbare gebouwen, zoals dat reeds in enkele andere landen en in het Waalse Gewest gebeurt ?

Steeds meer mensen zien het gevaar en de onzin van het tabakroken in. Helaas zijn velen niet meer bij machte ermee te breken. Zij zouden zich bijzonder gesteund voelen wanneer een rookverbod in openbare lokalen zou worden ingevoerd.

Hiervan bewust zijnde en aangespoord door een belangrijke groep rokers en niet-rokers, diende ik op 11 april 1984 een voorstel van decreet in houdende beperkende maatregelen inzake het roken van tabak. Tot op heden is dit voorstel nog steeds ter bespreking in de Commissie. Waarom worden de besprekingen hieromtrent niet voortgezet ?

Mijnheer de Voorzitter, geregeld bereiken mij aansporingen om te blijven aandringen op een verbod van roken van tabak in plaatsen waar het publiek toegang heeft. Graag verneem ik dan ook waarom mijn voorstel van decreet niet verder wordt besproken en waarom u, als Minister van Gezondheidsbeleid, zich niet krachtadiger inzet voor rookvrije lokalen.

Mijnheer de Minister, tijdens een

Volgens de heer W. Peeters (VU) stoelt een doelmatig gezondheidsbeleid in eerste orde op homogene bevoegdheidspakketten en eigen middelen

hoorzitting georganiseerd door het Coördinatiecomité Anti-Tabak met als thema : „Hoe staat het met de tabakpreventie in de Vlaamse Gemeenschap ?” heeft de heer Abbeloos, uw Kabinetsmedewerker, in uw naam zijn steun betuigd met de actie „Roken, ben je gek ?” Tijdens deze toespraak heeft de heer Abbeloos bevestigd wat al lang geweten is, namelijk dat er meer dan voldoende materiaal is dat wijst op een nauw verband tussen onze manier van leven en de zogenaamde beschavingsziekten. De vele honderden artsen, die de niet-toxische geneeswijzen gunstig gezind zijn, zijn ervan overtuigd dat volwaardige voeding en een natuurgerichte levenswijze de enige en juiste weg zijn om ziekte te ontlopen.

Mijnheer de Minister, terloops deel ik u mee dat de tientallen artsen, die ik persoonlijk ken, positief over u spreken. Zij waarderen blijkbaar uw werk, of bepaalde dingen in u. Stel hen niet teleur ! Maak gebruik van hun kennis inzake voeding en levenswijze. Er zijn daar ervaren en ondernemende mensen bij. Neem ze op in uw adviesraden en/of werkgroepen. Ze leveren

vruchtbaar werk.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn uiteenzetting was enerzijds als waarschuwing en anderzijds als boodschap bedoeld. Moge dat wat ik heb vooropgezet ertoe bijdragen de volksgezondheid te verbeteren, wat uiteindelijk ook het leefklimaat zal ten goede komen. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Hugo Van Rompaey heeft het woord.

De heer H. Van Rompaey (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, „Geel, een unicum in de psychiatrie”, dit is de titel van het in meerdere talen vertaalde boek van de Leuvense antropoloog Eugeen Roossens. Deze titel illustreert de internationale waardering voor de Geelse Gezinsverpleging, maar deze gezinsverpleging wordt sinds lang door onze overheid bitter in de kou gelaten. Vandaar deze uiteenzetting.

Mijnheer de Minister van Gezondheidsbeleid, in uw inleidende uiteenzetting bij de bespreking van de be-

H. Van Rompaey

grotting in de bevoegde Commissie heeft u gezegd : „De begroting gezondheidsbeleid staat, zoals de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, in het teken van de soberheid. Gezien de budgettaire situatie werden alle Gemeenschapsministers besparingen opgelegd. Dit betekent dat niet alleen nieuwe initiatieven als dusdanig gehypothekeerd worden, maar dat bovendien de verderzetting van het gevoerd beleid hierdoor enigszins bemoeilijkt wordt”.

De Geelse Gezinsverpleging, is geen nieuw initiatief. Zij is wellicht de oudste verplegingsvorm in dit land en anderzijds wellicht de meest moderne alternatieve methode voor de opvang en integratie van minder- en meerderjarige geesteszieken en mentaal gehandicapten.

Mijneer de Minister van volksgezondheid, ik vraag uw aandacht voor de Geelse Gezinsverpleging, niet om ze zomaar te vertroetelen in uw soberheidsboekhouding doch wel om, als het kan nog binnen deze legislatuur, initiatieven te nemen om eindelijk deze gezinsverpleging te verlossen van een al zo aangeklaagde bureaucratische beklemming en de schade te herstellen die werd aangericht door een legislatieve verwaarlozing.

De Geelse Gezinsverpleging, het troetelkind van Japanse, Amerikaanse en Europese wetenschappelijke belangstelling is door de Belgische wetgever verraden. De Geelse Gezinsverpleging is een monument dat de geschiedenis zal ingaan als een monument dat in zijn bestaan tweemaal geklasseerd of erkend werd. De gezinsverpleging werd voor het eerst erkend in het artikel 6 van de wet van 1850. Dit was niet van een leien dakje gelopen. De uitzonderingserkenning van Geel kwam slechts tot stand na felle parlementaire controversen en ondanks fervente anti-rapporten van dokter Guislain van Gent en dokter Rodenbach van Brugge. Geen van hen had ooit Geel bezocht !

In de loop der jongste decennia werd de Geelse Gezinsverpleging bediend vanuit algemene wettelijke bepalingen en reglementeringen. Dringend

moet opgetreden worden om de belangen van de Geelse Gezinsverpleging te behartigen op basis van specifieke wetgeving en normen. Vanuit deze bekommernis diende ik bij de Vlaamse Raad in juni 1983 een voorstel van decreet in, houdende erkenning van het Openbaar Psychiatrisch Centrum-Gezinsverpleging Geel en in de Kamer een wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 1 van de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen.

In verband met de Geelse Gezinsverpleging moet een en ander duidelijk gesteld worden. Met het begrip gezinsverpleging en pleeggezin kan men heden ten dage reeds vele richtingen uit. Er is enige verwarring rond het begrip gezinsverpleging ontstaan. De gezinsverpleging te Geel heeft sedert eeuwen een nagenoeg constante begripsinhoud bewaard en steunt op een hechte traditie. Haar „sui generis”-karakter werd, zoals reeds gezegd, erkend door de wet van 1850 toen zij reeds circa 700 jaar bestond. Zij onderscheidt zich van alle nieuwere vormen doordat zij op een territorium opereert van 11 .000 hectaren, namelijk het grondgebied van de gemeente Geel met een weggennet van circa 500 kilometer, doordat zij op dit territorium in de lokale samenleving ingeplant is en er door aanvaard is en doordat zij de begeleiding der pleeggezinnen organiseert, zo intensief als de subsidiërende en inrichtende machten en het tolerantiepeil der gezinnen en samenleving dit mogelijk maken.

De Geelse Gezinsverpleging heeft een tweevoudig karakter : vooreerst, de verpleging in het gezin. Dit is therapeutisch gezien misschien het meest waardevolle. Deze verplegingsvorm heeft als bijzondere verdienste dat de gezinspatiënt er een eigen bescheiden territorium kan uitbouwen, dat hij of zij een specifieke, zij het minime, gezinsrol kan spelen, dat hij of zij in gepersonaliseerde affectieve relaties kan treden en dat vooral een klimaat van gezinsevenwicht helend en rustgevend kan werken. Met evenwichtig gezin wordt het gezin bedoeld waarin alle leden elkaar aanvaarden en functionering in balans verloopt.

Maar de Geelse Gezinsverpleging is meer dan dat. Naast en rond het ge-

zinsgebeuren is te Geel in de loop der eeuwen een natuurlijk relatiepatroon ontstaan tussen verpleegden en de plaatselijke Gemeenschap, zodat men kan spreken van een maatschappelijk model en niet alleen van een verpleegkundig of therapeutisch model. De plaatselijke samenleving aanvaardt, tolereert en staat niet vreesachtig of afwijzend tegenover afwijkend of belastend gedrag. Meer dan elders aanvaardt zij de mens, met zijn gebreken. Het is juist deze dimensie die de Geelse Gezinsverpleging maakt tot een behandelings- en verplegingsvorm „sui generis”. De gemeente Geel is een Kempische centrumgemeente met 3 1.500 inwoners die in haar globaal dagelijks functioneren plaats ruimt voor een groot aantal minder-validen. In feite geeft dit het beeld van een open ziekenhuis. Dit open ziekenhuis vertoont een bipolariteit. Het is het centrale ziekenhuis dat algemeen de rol vervult van bufferziekenhuis. Daar is gecentraliseerd, de aanvangsobservatie en de herobservatie, de organisatie van het toezicht en de begeleiding in de gezinnen, de heropname om disciplinaire redenen, de heropname om gezinsmotieven, urgentie-interventies, organisatie van socio-culturele activiteiten en de werking met wijkcentra. Tegenover deze centrale kwantitatief eerder beperkte werking staat de massale wijkverpleging. Duizend patiënten leven in gezinnen gespreid over heel het grondgebied van de Gemeente Geel.

De waardering voor dit mechanisme komt op een merkwaardige wijze tot uiting in de wetenschappelijke literatuur van de sociale psychiatrie. In deze wetenschap wordt gesteld dat de problemen van de geesteszieken niet uitsluitend kunnen opgevangen worden tussen de vier muren van zelfs de meest luxueuse gebouwen die psychiatrische ziekenhuizen genoemd worden, maar dat de zorg hiervoor een aangelegenheid is die de ganse Gemeenschap aanbelangt. Op dit vlak is Geel zo waardevol. Geel dient gezien als het alternatief van geheel het psychiatrische ziekenhuiswezen, zegt professor E. Van Hove van de UIA. Geel biedt een maatschappelijke omgeving die de maatschappij niet kan geven. Vandaar dat het therapeutisch

H. Van Rompaey

model niet het belangrijkste is voor Geel, wel het maatschappij-model of „Geel als maatschappelijke opvangmogelijkheid voor de psychiatrische patiënt. Geel is geen instelling, doch een volwaardige maatschappij. Geel verschaft een vriendelijk milieu aan de mensen die anders in een instelling vegeteren.

In de loop der jaren heeft de overheid de Geelse Gezinsverpleging in de steek gelaten. Een soepel en aangepast beheer voeren was onmogelijk ten gevolge van een loodzware bureaucratie die voortdurend vastliep in haar eigen onduidelijkheid of onoverzichtelijkheid. Bovendien was de Geelse Gezinsverpleging, hoe kan het in dit land anders, het volmaakte slachtoffer van de zinloze nationale compensatiepolitiek. De **communautaire** compensaties werden doorgetrokken tot in het geesteszieke toe !

Gelukkig is het rechtstreekse **voogdijtoezicht** over de Geelse **Gezinsverpleging** geregionaliseerd. De minder gunstige voorwaarden van het verleden kunnen volledig afgegooid worden. Er zijn niet veel Ministers, mijnheer de Minister van Volksgezondheid, die – maar dat heeft dan wel betrekking op de huidige legislatuur – de kans krijgen om van overheidswege de initiatieven te nemen die reeds zoveel jaren vanuit internationale wetenschappelijk ke kringen worden gevraagd of gesuggereerd.

Graag had ik vernomen, mijnheer de Minister, hoe zwaar u tilt aan deze Geelse Gezinsverpleging. Als de overheid niet op korte termijn ingrijpt, zou die eeuwenoude Gezinsverpleging op middellange termijn wel eens kunnen ten onder gaan. De knelpunten situeren zich voornamelijk op drie vlakken.

1. Er is de wettelijke problematiek.

a) Het uitzonderingskarakter dient zo hoog mogelijk gesitueerd in de wetgeving, teneinde elk legislatief **vacuum** te voorkomen.

b) In de nationale programmatie dienen voor de globaliteit der Geelse Gezinsverpleging, dit wil zeggen, het

centraal ziekenhuis en de wijken, een aantal plaatsen voorzien, rekening houdend met een voldoende aantal vacante bedden in de gezinnen en een fractie voor het „Intensief niveau”.

c) De in 1974 ontworpen normen voor de Geelse Gezinsverpleging zijn valabel. Deze moeten echter nog kunnen steunen op wetteksten die het uitzonderingsregime legaliseren en verwijzen naar een algemeen reglement – voorheen een koninklijk besluit of ministerieel besluit, nu wellicht een besluit van de Executieve –, waarin de specificiteit van de werking in al haar aspecten tot uiting moet komen en dat in alle geval een wettelijke basis moet hebben.

2. Er is de beheersproblematiek. Hier suggereren we een vierledig programma.

a. De oprichting van een eigen beheersorgaan is noodzakelijk, belast met de begroting en het algemeen beleid ter plaatse en samengesteld uit geëngageerde persoonlijkheden uit diverse geledingen der samenleving.

b. Ook de oprichting van een beheerscomité is aangewezen, fungerend als een quasi permanent overlegorgaan tussen beheerraadsbeslissingen en praktische uitvoeringen.

c. Aandacht dient besteed te worden aan het huidig personeelsstatuut, het fonds der ziekenhuizen en de extra-legale voordelen.

d. Inspraakorganen zijn gewenst, zowel voor het personeel als voor de pleeggezinnen.

3. Tenslotte is er de personeelsproblematiek. Hieromtrent enkele belangrijke punten.

a. De aanwervingen dienen te geschieden in functie van een personeels- en ziekenhuisbeleid. Nauwere en efficiëntere samenwerking met de aanwervingsdiensten is noodzakelijk.

b. In de onmiddellijke vervanging van unieke functies moet kunnen worden voorzien.

c. Heel wat personeelsfuncties zijn specifiek en moeten op basis van hun eigen karakter ook pecuniair kunnen

worden gevaloriseerd.

Het hierboven geschetste driedelige luik is slechts een summier schets van de problemen waarmee de Geelse Gezinsverpleging heeft af te rekenen. Sinds een vijftiental jaar worden deze problemen langs interne rapporten, maar ook in wetenschappelijke teksten gesignaleerd aan de overheid. Met enige hoop kijken wij uit, mijnheer de Minister, naar het antwoord dat u zal geven op deze probleemstelling. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn betoog zal zeer bondig zijn gezien de heer Hancké reeds een aantal aspecten van deze begroting heeft belicht en ten gronde benaderd.

Mijnheer de Minister, een aantal bedenkingen van de heer Hancké rond de gezondheidsindicatoren hebben mij bijzonder getroffen, vooral waar hij zegt dat 47 procent van de werklozen grote kans lopen geen 60 jaar te worden.

Nu weet ik uiteraard wel dat werkloos zijn, zich in de samenleving onnuttig voelen, heel veel stress bij de mensen teweegbrengt en zal inspelen op de gezondheidssituatie van de betrokkenen. Toch ben ik enigszins verrast door het enorme cijfer dat ik van de heer Hancké heb vernomen. Het spijt mij dat de heer Hancké op dit ogenblik niet aanwezig is, want ik had in verband met de door hem geciteerde cijfers nog een aantal zaken willen uitdiepen. Aangezien ikzelf niet over het cijfermateriaal beschik, kan ik daar echter niet verder op ingaan.

Ik wens in elk geval duidelijk te stellen – en onze maatschappij dient zich daar sterk voor te hoeden – dat, wanneer de werkloosheidsgraad verder en verder gaat, dit ongetwijfeld enorm op de gezondheid van de mensen zal inspelen. Iedereen die zich met sociaal dienstbetoon bezighoudt krijgt wel eens mensen over de vloer die het niet meer zien zitten, daardoor depressief worden en ook geestelijk ziek. Dit laatste betekent automatisch dat men

Sleekx

ook fysisch ziek wordt.

Mijnheer de Minister, hoewel de heer Hancké reeds een aantal punten in verband met het gezondheidsbeleid heeft beklemtoond, wil ik bij de bespreking van deze begroting toch nog enkele bemerkingsen maken.

Meerdere sprekers hebben gesteld dat de nadruk in onze gezondheidszorg duidelijk op het curatieve wordt gelegd. Dit wil zeggen dat men de opgelopen schade tracht te herstellen.

Mijnheer de Minister, wanneer men de gezondheidstoestand van de bevolking fundamenteel wil verbeteren moet men meer aandacht hebben — wat vanzelfsprekend onvoldoende is, maar het is toch iets — en vooral meer middelen ter beschikking stellen voor de preventie. Het spreekwoord „voorkomen is beter dan genezen” is een uitgangspunt dat om menselijke en ook om budgettaire redenen gehanteerd moet worden. Dit wordt trouwens ook beklemtoond in het programma van de Wereldgezondheidsorganisatie, waar onder het motto „gezondheid voor iedereen in het jaar 2000” zeer sterk de nadruk wordt gelegd op de levensgewoonten. Die zijn immers voor een groot stuk bepalend voor de gezondheidstoestand.

Vanuit dit gegeven, mijnheer de Minister, stel ik u dan ook enkele vragen. Welke scharnieren zijn bij voorbeeld in uw preventiebeleid ingebouwd? Welke ombuigingen dienen er te gebeuren of zijn reeds gebeurd en hoe gaat u uw eigen beleid trachten in te schrijven in dat van de Wereldgezondheidsorganisatie?

Een tweede aspect waarbij ik **even zo** willen blijven stilstaan, mijnheer de Minister, is dat bij de bespreking van de problematiek van de **zuigeling**-sterfte regelmatig gezegd wordt — de heer Hancké heeft dat ook naar voren gebracht — dat de Belgische cijfers veel hoger liggen dan het gemiddelde. Mag ik vragen of dit juist is? Zo ja, wat zijn daar de oorzaken van en wat gaat u er beleidsmatig trachten aan te doen?

Ik wil nog een derde probleem in herinnering brengen. De veroudering

van de bevolking met de daaruit voortvloeiende behoeften inzake gezondheidszorg zal een hoofdprobleem blijven en zal de volgende decennia nog meer acuut worden.

Meerdere sprekers hebben gezegd dat er allerlei voorzieningen nodig zijn, zowel intra- als extramuraal. Welk beleid voorziet de Vlaamse Executieve dienaangaande?

Een vierde punt heeft betrekking op de investeringsbegroting 1985. Zij werd terugschroefd tot 70 procent van de oorspronkelijke begroting van 1984. Door de heer Peeters werd gezegd dat dit een repercussie zal hebben van 660 miljoen frank op de begroting. Het komt er op neer dat 660 miljoen frank moet worden ingeleverd op de gezondheidszorg. Daarbij maak ik mij volgende bedenkingen. Er wordt door de overheid 660 miljoen frank bespaard. Maar wat is daarvan de weerslag op de tewerkstelling, bij voorbeeld, in de bouwsector? Door die besparing zullen een aantal **werkplaatsen** wegvallen, waardoor de besparing heel wat minder zal zijn. Daarom rijst de vraag of die besparing wel echt nodig is.

Een laatste punt dat ik hier even wil bespreken is de invloed van het leefmilieu op de gezondheid van de bevolking. Het is een van de hoofdproblemen in de huidige samenleving. Denken we even terug aan het „smog”-probleem van voor enkele dagen. Hoeveel moeilijkheden heeft dat meegebracht? De overheid moet de bevolking doeltreffend voorlichten over de te nemen maatregelen. Uit talrijke studies is gebleken dat de **belangrijke** risicofactoren voor onze gezondheid liggen in het leefmilieu en in onze voeding. Ik wil even uitweiden over het probleem van de voeding. Er is een nauwe relatie tussen een gezonde voeding en de gezondheid van de bevolking. Meer en meer gaat de kwaliteit van onze voeding te loor. Steeds meer mensen gebruiken deficiënte voedingsmiddelen wat een nadelige invloed heeft op de gezondheid. De industrie en de landbouw in het algemeen zullen zich verzetten tegen bepaalde overheidsmaatregelen die erop gericht zijn om de kwaliteit van de voeding te verhogen. Wil men

echter preventieve maatregelen ten gunste van de volksgezondheid nemen, dan moet allereerst worden gedacht aan een goede voeding. Een gezonde voeding maakt de kans veel groter om te komen tot een gezonde bevolking. Een ongezonde voeding heeft dus een grote weerslag op de gezondheid van de ‘mensen. Derhalve dring ik aan, mijnheer de Minister, dat inzake de voedingswaren u strengere normen zou uitvaardigen. Anderzijds, mijnheer de Minister, wil ik zeggen dat het programma „gezonde voeding” dat op de televisie wordt uitgezonden educatief zeer belangrijk is. Inderdaad, de mensen vernemen al dus wat zij tot zich dienen te nemen om een evenwichtige voeding te bereiken, wat eigenlijk ook een stuk gezondheid betekent. Ik wil duidelijk stellen, mijnheer de Minister, dat dergelijke programma's moeten worden voortgezet, dat dergelijke programma's in de toekomst met een grotere frequentie op radio en televisie zouden moeten komen.

Een laatste punt dat ik aan uw aandacht wil onderwerpen, mijnheer de Minister, is het leefmilieu. Ik moet u er niet van overtuigen dat het leefmilieu van enorm belang is. Ik wens enkele voorbeelden te citeren: de loodproblematiek in Hoboken, het cadmiumprobleem in Noord-Limburg en de kwestie-Tessenderlo. In mijn eigen streek, met name de streek van Balen en Mol, stelt men vast dat een aantal gronden enorm zwaar door zware metalen zijn belast. Wat is in dit verband het grote probleem? Heel wat jonge gezinnen hebben in een of andere verkaveling een stukje grond gekocht. Gezien de crisis waarmede wij worden geconfronteerd, willen zij deze zoveel mogelijk te lijf gaan en telen in hun tuintje allerlei vruchten en groenten. Het LISEC maant de mensen aan hun gewassen niet te eten, gezien de aanwezigheid van cadmium, lood, enzovoort. Het gaat zelfs zo ver dat de eieren van de kippen die in deze tuintjes rondscharrelen niet mogen worden geconsumeerd. Ik weet, mijnheer de Minister, dat u aan deze toestand niet kunt verhelpen. Ik wil u toch de volgende vraag stellen — en ik heb mijn vraag trouwens een jaar of twee geleden bij de bespreking van de begroting leefmilieu ook reeds duidelijk

Sleecx

gesteld. Ik heb toen aan Minister Lenssens gevraagd of het niet mogelijk zou zijn een kadaster van belaste gronden op te richten. Op die manier zouden de mensen, wanneer zij een stukje grond kopen, weten welke de gezondheidstoestand van hun grond is.

Vandaar, mijnheer de Minister, aan u duidelijk de vraag om, ten eerste, met Minister Lenssens contact op te nemen ; ten tweede, aan de **Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening** — en dat zal misschien iets **moeilijk** ker zijn — een kadaster van belaste gronden op te maken. Inderdaad, sommige mensen steken hierin hun laatste spaarcentjes en komen achteraf bedrogen uit.

Mijnheer de Minister, dit zijn enkele vragen waarop ik een duidelijk antwoord zou willen bekomen, vooral op mijn laatste vraag waarin ik aandrang contact op te nemen met uw twee collega's ten einde van het kadaster van belaste gronden werk te maken.

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, u zal mij niet kwalijk nemen dat ik de discussie herneem die ik een goede maand geleden heb gehad met de nationale Belgische Minister van Volksgezondheid over de manipulatie van zijn begroting 1985 ten **nadele** van de Vlaamse Gemeenschap. Als W-woordvoerder had ik namelijk een post ontdekt van 18 miljoen frank voor de dekking van de tekorten van de vier psychiatrische Rijksinstellingen over de jaren 1980, 1981 en 1982.

Deze materie is sinds de staatshervorming van augustus 1980 gefederaliseerd en valt dus onbetwistbaar onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen. In zijn antwoord stelde Minister Dehaene dat over de regeling van de schulden van het verleden de consensus was bereikt in het Overlegcomité Regering-Executieven van 17 januari 1984.

Hierover door mij ondervraagd in de

Commissie voor Gezondheidsbeleid van de Vlaamse Raad antwoordde u mij, Minister De Wulf, dat u de consensus nooit zou hebben gegeven indien u de juiste cijfers zou gekend hebben.

U heeft uw akkoord gegeven in het Overlegcomité in de vaste overtuiging dat er een tekort was over de ganse lijn, dus in elk van de vier psychiatrische Rijksinstellingen.

Indien onze Gemeenschapsminister geweten had dat er aan Vlaamse zijde, namelijk in de Openbare Psychiatrische Centra (OPC) van Geel en Rekern een boni was van 42 miljoen frank, dat moest dienen om het deficit van 60 miljoen frank aan Waalse kant te dekken in Bergen en Doornik, dan zou er helemaal geen consensus geweest zijn.

De W heeft reeds herhaaldelijk bevestigd dat de voor Vlaanderen nadelige staatshervorming op de koop toe in het nadeel van Vlaanderen wordt uitgevoerd. Dit is er het zoveelste bewijs van. Hoe dikwijls hebben wij hier al staan klagen over de beknopting van onze schamele bevoegdheden en het gebrek aan middelen om ze te realiseren ?

De W staat trouwens niet alleen met haar kritiek terzake. Ook het Rekenhof deelt onze mening. Ik citeer het slot van de brief van de voorzitter en de hoofdgriffier van het Rekenhof van 28 november 1984 naar de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :

„Die vermenging van fondsen is eveneens in strijd met de principes vervat in de wet tot hervorming der instellingen die voor beide Gemeenschappen de financiële autonomie en verantwoordelijkheid vastleggen.”

In het geval van Geel en Rekem ervaren wij dus de zoveelste diefstal. Het is wel degelijk zó dat niettegenstaande de wet op de staatshervorming het zuinig beheer aan Vlaamse kant bestraft wordt, dat 42 miljoen frank Vlaamse boni moet dienen om 60 miljoen frank Waals deficit goed te maken en dat de resterende 18 miljoen frank op de nationale begroting wordt ingeschreven, waardoor op de koop

toe nog eens 60 procent Vlaams belastinggeld wordt geofferd op het altaar van de Belgische verstandhouding.

De W klaagt het feit aan dat een Vlaams Gemeenschapsminister belangrijke informatie wordt ontzegd en om de tuin wordt geleid door de centrale overheid met de bedoeling de Vlaamse Gemeenschap financieel schade toe te brengen.

Omwille van de Belgische vrede zijn wij hier getuige van de zoveelste interregionale transfer? van het Noorden naar het Zuiden, waarvan geleerde professoren ons hebben voorgerekend dat deze geruisloze diefstal jaarlijks in de vele tientallen miljarden loopt. Hoelang zullen de bewuste Vlamingen dergelijke vernederingen nog blijven slikken ?

Minister De Wulf, in de Commissie hebt u mij verzekerd dat u een grondig onderzoek bevolen hebt naar de schulden van het verleden van de OPC's. Mag ik u vragen hoever het onderzoek is opgeschoten en welke de resultaten ervan zijn ?

In de begroting Gezondheidsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap kan de Volksunie zich akkoord verklaren met de meeste amendementen die de Executieve heeft voorgesteld. Het betreft de bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap in de kostenvoor opname, behandeling en heraanpassing van personen aangetast door sommige sociale ziekten zoals leukemie en phenylketonurie (PKU). Het krediet van 11,5 miljoen frank wordt aldus met onze goedkeuring vermeerderd met 15,5 miljoen frank tot 27 miljoen frank

In mijn schriftelijke vraag van 9 maart 1984 over de terugbetaling aan PKU-patiënten heb ik Minister Dehaene gesuggereerd de zware behandelingskosten door het RIZIV te laten dragen.

Het strenge dieet dat de jonge patiëntjes van debiliteit moeten vrijwaren, kost ongeveer 12.000 frank per maand. Indien de centrale Regering op dat stuk haar sociale plicht zou vervullen dan zou de Vlaamse Gemeenschap nu niet verplicht zijn om een deel van haar armtierige begroting daaraan te besteden.

Caudron

Het gratis afleveren van het drievoudig vaccin tegen mazelen-bof en rubella zou een massale inentingscampagne mogelijk maken dank zij een verhoging van het budget met 12 miljoen frank.

De W keurt ook die verhoging goed alhoewel wij ons niet akkoord kunnen verklaren met het voorstel van mevrouw Smitt om de mazelen- bof en rubellainenting in de toekomst verplicht te maken voor iedereen. De bedoeling van mevrouw Smitt is natuurlijk toe te juichen en oorspronkelijk kon ik haar in de Commissie volgen aangezien de grootste oorzaak van aangeboren doofheid te vinden is bij kinderen van moeders die tijdens de zwangerschap de rode hondinfectie opliepen.

Na een bespreking daarover in onze fractie, die tussen haakjes zes medici telt, zijn wij tot het besluit gekomen dat een verplichte veralgemeende mazelen- bof- en rubellavaccinatie ook risico's inhoudt. Een mogelijk gevolg van deze inenting is de ziekte van Van Bogaert : chronische leukoencephalitis of een vorm van hersenvliesontsteking die de wetenschap aan de vaccinatie toeschrijft.

Omdat het moeilijk kiezen is tussen twee risico's is de W van mening dat een veralgemeende verplichte inenting hier niet gewenst is.

Ten slotte is er nog dit. De Vlaamse Raad heeft het lofwaardig initiatief genomen om als primeur op het gebied van de ontwikkelingsamenwerking een medisch project in Senegal op te zetten. De W juicht dat toe, maar zou hierover van de Minister toch wat meer uitleg willen krijgen.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, enkele bedenkingen bij de begroting Gezondheidsbeleid, die wij, zoals ook de totale begroting, veel te onbeduidend vinden om de Vlaamse Gemeenschap de ontplooiing te geven die zij dringend nodig heeft. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : De heer De Wulf, Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid, heeft het woord.

Minister R. De Wulf (op de tribune)

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, eerst en vooral wil ik de verslaggever, de heer De Bremaeker, bedanken en feliciteren voor zijn degelijk en objectief verslag dat ons trouwens ook heeft gesteund in het houden van de positieve gedachtenwisseling die wij deze namiddag hebben gevoerd.

Verskillende sprekers hebben ook tal van problemen aangeraakt die rechtstreeks in verband staan met of verwijzen naar de beleidsnota die in de Commissie voor gezondheidsbeleid behandeld is geweest en die trouwens binnen enkele weken hier in de Raad, hoop ik althans, zal worden besproken. Sta mij dan ook toe niet dieper in te gaan op de bedenkingen die in dat verband zijn geformuleerd. Wij zullen de gelegenheid nog krijgen om de diverse onderdelen van deze beleidsnota op dat ogenblik ruimschoots te behandelen.

Mevrouw Smitt heeft gesproken over de diensten voor de geestelijke gezondheidszorg en gepleit voor een wijziging en een rationalisering van het subsidiëringstelsel. Sta mij toe te zeggen dat een rationalisering in dat verband reeds tussenbeide is gekomen. De middelen waarover wij beschikken zijn ongetwijfeld ontoereikend om tegemoet te komen aan de talrijke vragen voor uitbreiding en erkenning van nieuwe diensten. Er is echter een akkoord tot stand gekomen tussen de twee koepelorganisaties waarbij én de subsidiëring van deze organisaties én de dienstverlening naar de verschillende centra toe geregeld is geworden, wat op dat stuk in de toekomst een zeer duidelijke zekerheid biedt.

Mevrouw Smitt stelt zich ook de vraag of de nodige bijkomende middelen zullen worden uitgetrokken om de uitbreiding en de erkenning van nieuwe diensten mogelijk te maken. Op een paar uitzonderingen na moet ik haar spijtig genoeg ontgoochelen. Die middelen zijn, zoals wij allen weten, niet beschikbaar voor de sector gezondheidsbeleid en dus ook niet voor de sector geestelijke gezondheidszorg.

Wat de erkenning en de integratie van de zes Vlaamse diensten in de Brus-

selse agglomeratie betreft, is het juist dat dit probleem aan de Raad van State is voorgelegd. Het advies van de Raad van State blijft echter uit. Intussen zouden wij wel een eenzijdige beslissing kunnen nemen. Maar, indien wij dat doen, moeten wij daarvoor zelf de nodige financiële middelen vrijmaken.

Het is natuurlijk de bedoeling dat indien wij die zes diensten, die nu in de bi-communautaire sector zitten, zouden integreren in de sector van de Vlaamse Gemeenschap, dat dan ook de middelen, die momenteel door de bi-communautaire sector worden aangewend, naar de Vlaamse Gemeenschap zouden worden overgeheveld. Vermits het hier gaat om een bedrag dat een omvang van ongeveer dertig miljoen frank zou kunnen bereiken is het momenteel niet doenbaar een eenzijdige beslissing te nemen zonder dat er vooraf een akkoord is met de nationale instanties die de bi-communautaire sector beheren.

De heer Anthuenis heeft vooral gehandeld over problemen die aan bod zullen komen bij de bespreking van de beleidsnota. Hij heeft eveneens gepleit voor een versterking van de medische sportcontrole en een spoedige oprichting van de Vlaamse Anti-dopingscommissie. Ik kan hem daarin volgen. De nodige initiatieven worden genomen om de Vlaamse Anti-dopingscommissie zo vlug mogelijk effectief van start te laten gaan. Ook in de sector van de medische sportcontrole worden er diverse nieuwe initiatieven overwogen om die nog efficiënter te maken dan voorheen.

De heer Hancké heeft er zich over beklagd dat er, ter gelegenheid van een begrotingsbespreking, een gebrek is aan een globaal overzicht van de evolutie in het kader van het gezondheidsbeleid en de politiek die daaromtrent door de bevoegde Minister wordt voorgestaan. Het is correct dat in het kader van deze begroting niet alle aspecten aan bod komen.

Ik verwijs de heer Hancké evenwel naar de beleidsnota die binnen enkele weken zal worden besproken en waarbij uitvoerig zal kunnen worden gehandeld over de diverse perspectieven die in de onderscheiden sectoren

De Wulf

van het gezondheidsbeleid worden geopend. Voor de bespreking van die beleidsnota werd een jaar geleden aan de commissieleden een zeer uitvoerige en omvangrijke documentatie bezorgd, een inventaris van de meeste gegevens waarover wij in de diverse sectoren beschikken. Zowel informatie als bespreking komen dus in de sector gezondheidsbeleid aan hun trekken.

De heer Hancké heeft ook uitvoerig gehandeld over het probleem van de ongelijkheid tegenover ziekte en dood. Internationale gegevens wijzen inderdaad op het belang van het aspect ongelijkheid tegenover ziekte en dood. Engelse en Franse statistieken wijzen op de relatie tussen ziekte en sterftecijfers en de sociale klassen van de betrokkenen. Ik moet er nochtans aan toevoegen dat dergelijke gegevens in ons land praktisch onbestaande zijn. Hier komt duidelijk een noodzaak aan statistische verwerking en registratie tot uiting.

Deze registratie zal, naar mijn oordeel, in de toekomst kunnen starten onder andere door de vernieuwde aanpak van het medisch schooltoezicht met meer uitgebreide statistische verwerking ook door medewerking van het COI.

Een ander nuttig middel tot registratie zou het levenslang medisch dossier kunnen zijn dat elkeen kan begeleiden doorheen de ganse preventieve sector met name het NWK, het medisch schooltoezicht, de arbeidsgeneeskunde en dergelijke.

Een dergelijk dossier dient zich niet te beperken tot de zuivere preventieve sector maar kan ook van groot belang zijn in gans ons gezondheidsbestel, ziekteverzekering inbegrepen. De preventie moet in haar verschillende subsectoren duidelijk rekening houden met deze ongelijkheid. Ik ga met de heer Hancké akkoord waar hij zegt dat deze zich moeten inschrijven in een globale strategie.

Deze beleidsoriëntering werd reeds in verscheidene preventieve activiteiten doorgezet. Hierbij werd telkens de nadruk gelegd op kansarme en risico-

groepen. Denken we aan de kankerpreventie waar getracht wordt door aanpassing van de campagnes de opkomst van de bevolking drastisch te verhogen. We weten dat in de „klassieke” campagnes de opkomst uit de lagere sociale categorieën zeer laag is.

Momenteel worden in verschillende pilootregio's campagnes gevoerd die sociologisch begeleid worden om de opkomst ook uit de lagere sociale klassen te verhogen.

Dat de toekomstige instelling Kind en Gezin een rol te vervullen heeft spreekt vanzelf: de zuigelingenraadplegingen en de verpleegstersbezoeken hebben een meer dan belangrijke functie bij het opsporen van allerlei problemen, zowel medische als medisch-sociale. Denken we bijvoorbeeld aan het fenomeen van de kindermishandeling.

In de nieuwe wetgeving op het medisch schooltoezicht wordt ook ruime aandacht besteed aan risicogroepen en kansarmen. Na een efficiënte depistage zullen extra onderzoeken georganiseerd worden specifiek gericht op gezondheidsproblemen bij deze groepen, dit in het kader van de herziening van de wetgeving die één van de volgende maanden aan de Vlaamse Executieve zal voorgesteld worden.

Ter afronding voeg ik hieraan toe dat ik het eens ben met de heer Hancké dat de ongelijkheid tegenover ziekte en dood moet worden gezien in een breder perspectief dat het kader zelf van het gezondheidsbeleid overstijgt. Ook sectoren zoals Onderwijs, Huisvesting, Sociale Zekerheid, moeten meer nog dan nu het geval is, met deze elementen rekening houden.

De heer Peeters heeft uitvoerig gehandeld over de implicaties van de staatshervorming en het gebrek aan financiële middelen, evenals over de problemen in verband met de bevoegdheidsopdeling. Zoals ik trouwens ook al diverse malen heb gevraagd, pleit u voor de overheveling van homogene pakketten en wijst u op de noodzaak om de staatshervorming van 1980 in bepaalde van haar sectoren — en misschien in haar globaliteit — te herdenken en te herwerken. Ge-

let op de pleidooien die ikzelf op deze tribune bij diverse gelegenheden heb gehouden, kan ik niet anders dan deze toekomstgerichte visie onderschrijven. Ik kan er nochtans aan toevoegen, mijnheer Peeters — en u weet dat even goed als ik — dat vooral in de sector van het gezondheidsbeleid die gebrekkige bevoegdheidsverdeling tal van problemen creëert. Nochtans zal, uit enkele andere specifieke onderwerpen die ik op verzoek van de sprekers zal behandelen, blijken dat enkele van die problemen stilaan naar een bevredigende oplossing evolueren.

De heer Geyselings heeft opnieuw een pleidooi gehouden voor „een mogelijke ideale wereld”. Wij weten echter, mijnheer Geyselings, dat het „ideaal” van deze wereld niet is. Wij zullen ons dus tevreden moeten stellen met datgene waarover wij beschikken. Het is in ieder geval al een pluspunt — en ik ga volledig met u akkoord — dat de ongecontroleerde en ongebreidelde vestiging en uitbreiding van allerlei hinderlijke bedrijven en het produceren van hinderlijke giftige stoffen, zoals dat in de jaren 1960 bestond, meer en meer aan banden worden gelegd en dat iedereen zich steeds meer bewust wordt van de nood aan een degelijk toezicht op een evenwicht dat moet gevrijwaard blijven. Met de maatregelen die reeds werden genomen en met de mentaliteitsverandering die stilaan tot stand komt zullen wij, ook en vooral in het kader van het gezondheidsbeleid, hoogst waarschijnlijk in de toekomst nog een gunstige evolutie kunnen meemaken.

U hebt ook gesproken over uw voorstel van decreet tot beperking van het roken. Mijnheer Geyselings, ik ben het daarmee eens. U weet dat ik voorstander ben van een gedeelte van de voorstellen die u heeft geformuleerd, maar dat het voor een ander gedeelte moeilijk is omdat daar mogelijke betwistingen zijn met betrekking tot de bevoegdheid. Uw voorstel in dat verband is voor advies overgemaakt aan de Raad van State. Zodra wij een antwoord hebben omtrent de duidelijke afbakening, zullen wij er mede voor zorgen dat deze zaak gunstig evolueert.

Ik wil u ook nog danken, mijnheer

De Wulf

Geyselings, voor de algemene suggesties die u hebt gedaan in verband met de positieve rol die wij kunnen vervullen, zelfs indien het niet onmiddellijk onze bevoegdheid is, met betrekking tot de betere en vooral de morele aanvaarding van alternatieve geneeswijzen. U weet dat ik, binnen bepaalde grenzen, daartegenover zeer positief sta.

De heer Van Rompaey heeft gehandeld over het OPC van Geel. Terecht heeft collega Van Rompaey de unieke plaats, die de Geelse gezinsverpleging in de psychiatrie bekleedt, onderstreept en de internationale bewondering en erkenning voor deze behandelingsvorm in het licht gesteld.

Ik geloof dat het niet helemaal rechtvaardig is te beweren — zoals collega Van Rompaey het heeft gedaan — dat de overheid de Geelse Gezinsverpleging in de kou heeft laten staan.

Wel is het zo dat precies wegens haar uniek karakter de gezinsverpleging moeilijk kon worden ingepast in de algemene normering, en tot op vandaag geen eigen aangepaste **erkenningcriteria** heeft kunnen verkrijgen, zodat zij financieel nauwelijks het hoofd boven water kan houden en in feite haar voortbestaan te danken heeft aan de belangloze inzet en toewijding van vele opvanggezinnen.

Op dat stuk heeft de staatshervorming de zaken er niet eenvoudiger op gemaakt : u weet dat de — inderdaad noodzakelijke — aanpassing van de basiserkenningcriteria en de **ligdagprijzen** ontsnapt aan de bevoegdheid van de Gemeenschappen en bijgevolg nationaal moet worden geregeld. Ik kan alleen maar vaststellen dat er op dit vlak nog niets is gebeurd.

Aangezien daarenboven de Geelse Gezinsverpleging een onderdeel is van het Openbaar Psychiatrisch **Centrum**, dat op zijn beurt deel uitmaakt van de Vlaamse Administratie, zijn de personeelsleden, ambtenaren onderworpen aan het algemeen **personeelsstatuut** van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het is u daarbij niet onbekend dat het personeelsbeleid berust bij de Voorzitter van de

Vlaamse Executieve.

De integratie van het OPC in de Administratie maakt ten slotte een autonome werking bijzonder moeilijk. In de huidige structuur lijkt mij de oprichting van eigen beheersorganen administratiefrechtelijk k uitgesloten.

Dit alles sluit niet uit dat ik wel oog heb voor de uitzonderlijke toestand waarin het OPC-Geel met de gezinsverpleging verkeert. Ik apprecieer ten volle de waardevolle ideeën en suggesties die collega Van Rompaey naar voren heeft gebracht. Ook ik ben van oordeel dat de specifieke opdracht van de OPC's in Geel en Rekem, inzonderheid de gezinsverpleging in Geel, een specifieke benadering en regeling vraagt.

Ik neem mij dan ook voor een werkgroep, bestaande uit leden van de Administratie en deskundigen, te belasten met een onderzoek van de problematiek, om mij binnen een redelijke termijn haalbare beleidsvoorstellen te doen.

De heer Sleecx heeft vragen gesteld in verband met de zuigelingensterfte. Deze bedraagt momenteel in Vlaanderen ongeveer 11 per duizend. Wij stellen een dalende trend vast waaruit blijkt dat de situatie verbetert. Dit cijfer komt overeen met het gemiddelde in Europa. Collega Hancké is het daar niet mee eens, maar ik moet er toch op wijzen dat uit alle officiële statistieken blijkt dat wij weliswaar niet bij de besten horen in Europa maar toch ook niet bij de slechtsten. Wel moet ik toegeven dat het cijfer van de perinatale sterfte bij ons hoger is dan in Nederland. De belangrijkste oorzaak van de zuigelingensterfte ligt in de eerste weeksterfte. Hier moeten maatregelen genomen worden die de kwaliteit verbeteren van de begeleiding tijdens de bevalling en de eerste week na de bevalling.

Strengere normen zullen moeten opgesteld worden voor de materniteiten, steunend op kwaliteitscriteria zoals personeelsbezetting, continuïteit van de zorgen, medische apparatuur, aangepaste anesthesie, labortorium, neonatale eenheid.

Even essentieel is de efficiënte bege-

leiding tijdens de zwangerschap. Hier 'zullen initiatieven moeten genomen worden door de toekomstige instelling Kind en Gezin om een essentiële rol te spelen in het opsporen van risicozwangerschappen.

Deze instelling zal ook maatregelen moeten nemen om zwangeren uit lagere sociale klassen intensiever en beter te begeleiden. Voor al deze problemen werd een advies geformuleerd door een werkgroep bestaande uit hoogleraren verloskunde en pediatrie van de Vlaamse Universiteiten. Aan de hand van dit advies zullen in de komende maanden, uiteraard in samenwerking met Minister Steyaert, beleidsmaatregelen worden genomen.

De heren Sleecx, Anthuenis, Peeters en Hancké en mevrouw Smitt, hebben gesproken over de investeringsbegroting.

De investeringsbegroting werd teruggeschroefd tot 70 procent van de oorspronkelijke begroting 1984 die op haar beurt reeds werd beperkt tot 85 procent van het oorspronkelijk ingeschreven bedrag.

De daaruit voortvloeiende verminderingen voor de sector gezondheidsbeleid bedroegen respectievelijk 330 miljoen frank in 1984 en 660 miljoen frank in 1985, wat een strikte prioriteitenkeuze noodzakelijk zal maken.

Het heeft tot gevolg dat het ingebruiknemen van bijna operationeel zijnde initiatieven zal afgerond worden en de tewerkstelling in de bij deze werken betrokken sectoren zoals de bouwsector en de medische industrie negatief zal beïnvloed worden.

Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om te wijzen op het steeds groter wordende percentage van de investeringsbegroting dat besteed wordt aan medische apparatuur en meer specifiek zware medische apparatuur.

Rekening houdend met de snelle ontwikkeling van de technologie en veralgemeend gebruik van apparatuur die vroeger slechts sporadisch werd gebruikt, gaan we in deze sector zware financiële problemen tegemoet. Hier zal dus — ik meen zelfs in de loop van dit jaar — naar adequate oplossingen moeten worden gezocht.

De Wulf

De heer Sleenckx heeft sterk aangedrongen op een gezond milieu. Ook de heer Peeters heeft daarover gehandeld.

Ik zal de problematiek behandelen in het kader van mijn bevoegdheid. Wat de cadmiumproblematiek in Noord-Limburg betreft, worden momenteel nog uitgebreide studies in deze regio gevoerd, waarbij de subgroep gezondheidszorg zich bezighoudt met een epidemiologische studie over de gevolgen van cadmium bij de plaatselijke bevolking.

Wegens het ontbreken van belangrijke referenties in de literatuur wat cadmiumintoxicatie betreft zal een groot internationaal project opgezet worden over de relatie cadmium en gezondheid, want daarover weten wij nog niet zo veel, waarin de Vlaamse Gemeenschap eveneens zal participeren. Dat onderzoek zal in de eerstkomende weken van start gaan.

Wat Tessenderlo betreft, werden duidelijke richtlijnen aan de bevolking gegeven inzake de consumptie van groenten. Het is zeer vervelend voor de mensen die hun eigen groentetuintje hebben om te moeten vaststellen dat zij die niet mogen verbruiken. Ik hoop dat, vermits zij ze niet mogen verbruiken, zij ze ook niet verkopen.

De loodproblematiek te Hoboken wordt permanent onderzocht door de bestaande commissie in Hoboken die steeds de gepaste maatregelen neemt.

Onlangs werd nog een uitgebreide bloedscreening gedaan bij de kinderen en gestart met een uitgebreid onderzoek wat betreft de loodopstapeling in melktanden.

Ten slotte stelde de heer Sleenckx de nood vast aan een kadaster van belaste gronden. Dit behoort niet tot mijn bevoegdheid maar ik zal de vraag bepleiten bij mijn collega's Lenssens en Akkermans om na te gaan of daartoe de geëigende instrumenten bestaan.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, heel wat uiteenzettingen waren geheel of gedeeltelijk gewijd aan de preventie. Ik ga akkoord dat, meer nog dan in het verleden, de nadruk moet

worden gelegd op een stevig uitgebouwde preventie. Deze moet worden georganiseerd, rekening houdend met de bestaande ziekte- en sterftepatronen, waarbij speciaal aandacht moet worden besteed aan risicogroepen en kansarmen. Daarenboven moet het preventief beleid worden geïnterpreteerd in een totaal gezondheids- en welzijnsconcept en ingebouwd worden in onder meer de eerstelijnsgezondheidszorg, het onderwijs en de mediapolitiek.

We zullen ons inderdaad tevens, zoals de heer Sleenckx heeft gevraagd, verder inschrijven in het programma van de Wereldgezondheidsorganisatie dat de nadruk legt op de gezonde levensstijl.

Deze klemtoon vinden we terug in verschillende onderdelen van het preventief beleid: denken we aan het medisch schooltoezicht waar de nadruk meer en meer komt te liggen op de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding en waarbij volledig wordt ingespeeld op de risico's bij deze leeftijdscategorieën.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de definitieve besprekingen tussen alle betrokkenen van het medisch schooltoezicht, dit wil zeggen het geneeskundig personeel, het onderwijs, PMS-centra en ouders, zodat binnen enkele weken het ontwerp van besluit aan de Executieve zal voorgelegd worden dat het medisch schooltoezicht fundamenteel zal wijzigen in de zin zoals hierboven aangehaald.

Dat de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding zich volledig inschrijft in de algemeen aanvaarde internationale gezonde levenspolitiek hoeft geen betoog.

Denken we maar aan de campagne gezonde voeding die samen met de BRT werd georganiseerd en die een spectaculair succes werd. Met deze campagne werd een belangrijke bijdrage geleverd tot de primaire preventie, dit wil zeggen bestrijden van risico-factoren.

Voor de kankeropsporing worden in de begroting 1985 voldoende middelen ingezet om het gevolgde beleid verder door te voeren: dit wil zeggen opdrijven van het aantal mensen die betrokken worden bij deze onderzoe-

ken, inbouwen van vervroegde detectie in de huisartsenpraktijk, uitbreiding van het aantal kankers die opgespoord worden, en de voorlichting van het publiek.

In de nabije toekomst zal de activiteit van de adviescommissie voor kankerpreventie uitgebreid worden naar de klinische navorsing.

In elke provincie zal gestreefd worden naar de oprichting van een integraal kankercentrum waar preventieve en curatieve activiteiten kunnen geprogrammeerd en gecoördineerd worden.

Enkele woorden uiteraard over de bejaardenvoorzieningen. Het gezondheidsbeleid, dus ook het ziekenhuisbeleid, moet inspelen op de behoeften van de Vlaamse bevolking.

De Vlaamse Commissie voor Ziekenhuisprogrammering werd dan ook gevraagd een advies uit te brengen dat als basis kan dienen voor een meer rationeel opgevatte verpleegstructuur en programmering, niet alleen voor de acute ziekenhuisbedden maar ook voor de geriatrie bedden.

Aan de Nationale Overheid zullen dan voorstellen en suggesties gedaan worden met betrekking tot het actualiseren van de desbetreffende programmeringscriteria en dan meer speciaal deze betreffende de geriatrie bedden.

De enorme toename van het aantal bejaarden en hoogbejaarden is inderdaad een demografisch en statistisch gegeven. In het licht van de voortdurende stijging van het aantal chronische ziekten, semi-valide en invalide bejaarden blijkt meer en meer dat een aangepaste opvangstructuur ontbreekt.

De verdere uitbouw van aangepaste voorzieningen is dus prioritair.

Het onderzoek met de nationale overheid van een wijziging van de wetgeving van de acute geriatrie bedden alsook de rust- en verzorgingsbedden is verleden week gestart met de hoop dat het resultaat alleszins kan leiden tot een structuur aangepast aan de fysieke en psychische toestand van de bejaarden.

Achtergrond: (links) PW-leden en (rechts) W-leden. Voorgrond: VU-fractievoorzitter P. Van Grembergen. Achterhem : W-leden J. Belmans (links) en J. Somers (rechts), die een amendement inzake de sociale gevolgen van repressie en epuratie indiende

De heer Caudron heeft precieze vragen gesteld met betrekking tot de schuld van het verleden voor de vier OPC. Het is juist dat pas enkele weken geleden, bij de indiening van de nationale begroting van volksgezondheid precieze cijfers zijn bekendgemaakt in verband met de financiële resultaten van die OPC op 31 december 1982. Dat was een nieuw element, want alle besprekingen steunden op het feit dat de vier centra deficitair waren op dat ogenblik, al was het deficit in de Franstalige centra groter dan in de Vlaamse.

Intussen hebben wij zoals in de Com-

missie verklaard, een onderzoek gevraagd bij het Rekenhof Dit Hof kon echter geen precieze gegevens verstrekken, omdat het zich enkel kan steunen op de algemene tabel die door de Administratie wordt doorgezonden.

Wij hebben dan bij collega Dehaene en ook bij de nationale Administratie aangedrongen op klaarheid en precieze gegevens, alsmede op een overzicht van de elementen die al dan niet in aanmerking werden genomen. Tot nog toe hebben wij nog geen antwoord gekregen, maar het spreekt vanzelf dat wij die gegevens in de

Commissie en desnoods in Openbare Vergadering van de Raad zullen meedelen, zodra wij hierover beschikken.

Wat de bijkredieten betreft, meer speciaal in verband met het algemeen verplichtend stellen van de nieuwe vaccins voor bof, rubella en mazelen, moet ik zeggen dat momenteel dit verplichtend stellen nog niet wordt overwogen. Dat is trouwens een kwestie die slechts kan beslecht worden na een periode waarin men ondervinding heeft opgedaan en na grondige evaluatie en onderzoek van de voor- en nadelen.

De Wulf

In het kader van de enkele opmerkingen die ik zou willen formuleren betreffende nieuwe algemene initiatieven – dit speelt ook in op een vraag van de heer Caudron – zou ik de aandacht willen vestigen op de eerste resultaten, hoe bescheiden ook, van een nieuwe oriëntatie in mijn beleid die ik ter gelegenheid van het voorleggen van de begroting 1984 aangekondigd heb.

Dit beoogt het bevorderen van de werkgelegenheid in Vlaanderen door het opzetten van projecten, al dan niet in samenwerking met Meditek en de industrie in het algemeen, hetzij in de eigen Gemeenschap, hetzij in de Derde Wereld. Daartoe werd het Fonds voor Medische Projecten opgericht en van de nodige middelen voorzien.

Dienaangaande kan ik u melden dat de medio 1984 gestarte besprekingen met Senegal, onder de auspiciën van de Wereldgezondheidsorganisatie te Genève op technisch vlak afgerond werden door een technische zending die in de maand november te Dakar besprekingen gevoerd heeft met de Senegalese autoriteiten.

Aangezien het Vlaams Ministercomité voor Buitenlands Beleid en de Vlaamse Executieve inmiddels hun goedkeuring verleend hebben aan de inhoud en de modaliteiten van de voorgestelde samenwerking met Senegal, hoop ik eerlang te Dakar het akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Republiek Senegal te kunnen ondertekenen.

In concreto voorziet het antwoord een bijstand van de Vlaamse Gemeenschap voor een periode van twee jaar, met een mogelijke verlenging van twee jaar, op het vlak van de eerste lijnszorgenverstrekking. Naast het sturen van deskundigen en het verstrekken van materiële hulp van diverse aard, beoogt dit akkoord de opleiding, de bijscholing, de uitrusting, de organisatie en de begeleiding van de bestaande Senegalese structuren in het departement Dagana, gelegen in het Noorden van Senegal. Indien de voorziene timing kan aangehouden worden, zal dit project concreet kunnen worden opgestart in de loop van

1985.

In het kader van dezelfde politiek werden, zoals het reeds in 1983 het geval was, projecten van **niet-gouvernementele** organisaties in de medische sfeer gesteund. In dit kader heb ik subsidies verstrekt aan diverse kleinschalige projecten in Afrika, **Midden- en Zuid-Amerika**.

Last but not least kan ik ook aankondigen dat ik eerlang een belangrijk initiatief zal nemen om, in samenwerking met de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de medische industrie in Vlaanderen op een degelijke en oordeelkundige wijze te laten doorlichten met het oog op het uitstippen van een optimale politiek op industrieel, technologisch en commercieel vlak. Een dergelijke aanpak moet het mogelijk maken een beleidsplan op te stellen op middellange en lange termijn en een aantal **oriëntaties** vast te leggen met betrekking tot het optimaal gebruik van de beschikbare instrumenten en middelen door de overheid om de medische industrie maximale ontplooiingskansen te geven en dit zowel op de thuismarkt als op de wereldmarkt. Hiervan verwachten wij zo vlug mogelijk positieve resultaten.

Dit zijn enkele nieuwigheden die ondanks de klachten die werden geformuleerd over de ontoereikende middelen en mogelijkheden waarover wij beschikken, toch aantonen dat de middelen en mogelijkheden optimaal worden aangewend. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, als u mij toestaat, zou ik graag even terugkomen op een deelprobleem dat ik nochtans had aangeraakt, maar waarop u in uw betoog niet bent ingegaan, met name het mijns inziens belangrijke probleem van de thuisgezondheidszorg. Ik was misschien niet zeer duidelijk in mijn toelichting.

In de thuisgezondheidszorg dreigen wij in eenzelfde situatie te verzanden als deze waarin het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van **Minder-Va-**

liden verkeert, De thuisgezondheidszorg wordt gestructureerd meestal vanuit een koepelorganisatie of vanuit privé- of samenwerkingsverbanden van huisartsen met individuele zorgverstrekkers en eventueel met andere koepelorganisaties, maar louter voorgeschreven, toegepast en terugbetaald door het RIZIV-budget op basis van de individuele prestatie. Het belangrijkste onderdeel van deze nieuwe benadering van de thuisgezondheidszorg, met name het teamwork, wordt niet als dusdanig gesubsidieerd en gefinancierd, en daarom gaat het ten slotte.

Wanneer Minister Dehaene vorige week in zijn toelichting bij de bespreking van de begroting van Sociale Zekerheid in de Senaat verklaarde dat, in een analoge situatie zoals thans het geval is met de functionele revalidatie, hij wel kredieten uittrekt voor Minister Steyaert ten einde een financieringspakket ter beschikking te stellen, bevoegdheid die haar na de communautarisering van het RSRMV werd toegewezen, stel ik mij de vraag of het niet even logisch zou zijn dat u bij dezelfde nationale Minister zou gaan aankloppen en een financieringspakket bedingen voor deze toch wel zeer belangrijke, toekomstgerichte en menselijke vorm van thuisgezondheidszorg.

Mag ik erop wijzen dat op dit ogenblik de toestand zó is, dat de thuisgezondheidszorg enorm veel inzet, energie, offervaardigheid en financiële offers van de betrokken patiënt en van de betrokken *familieleden vraagt. Bovendien zou zulks een enorme besparing op het nationale budget betekenen. Inderdaad, het is een vaststaand feit dat hospitalisatie acht maal zoveel kost dan de thuisgezondheidszorg.

Het ware bijgevolg ook maar logisch dat het nationale budget u een financieringspakket, buiten de thans besproken begroting, ter beschikking zou stellen. Ik veronderstel dat u, als Gemeenschapsminister, een dergelijk financieringsbudget volgens een of ander protocol-akkoord zou kunnen bedingen.

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf : De heer Peeters weet hoe nauw het probleem van de thuisgezondheidszorg, alsook de specifieke aspecten van het teamwork mij aan het hart liggen. Inderdaad, het teamwork is ingekapseld in de globale studie die wij trachten af te ronden inzake de organisatie van de **eerste** lijnsgezondheidszorg, hetgeen niet wegneemt dat ik precies op dat vlak hoop vrij vlug initiatieven te kunnen nemen, ten einde aan een dergelijke bekommernis tegemoet te komen.

Het is vanzelfsprekend dat op dat ogenblik de kwestie van de financiering, mede langs het kanaal van de RI-

ZIV, hetzij door middel van speciale trekkingsrechten, hetzij door middel van een speciale dotatie, aan de orde zal worden gesteld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen dinsdag 5 februari om 10

uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materies onderwijs en leefmilieu en waterbeleid.

Is de Raad het **daarmede eens** ? (**Instemming**)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

– **De vergadering wordt gesloten om 18.10 uur.**
